

DARVAS SZILÁRD

A csodálatos
papagály

irodalmi karikaturák

Szilárd

ATHENAEUM

Darvas Szilárd

A CSODÁLATOS PAPAGÁJ

IRODALMI KARIKATÚRÁK

Szűr-Szabó József rajzaival

*Karinthy Frigyes
szellemének ajánlom*

A digitális papagáj (2017)

Alkotóművészek ki vannak szolgáltatva jogutódaiknak, azok pedig a körülményeknek. Egy klasszikus, valaha országszerte ismert, de már több mint fél évszázada eltávozott humorista / konferanszié legjobb műveit szeretnénk átmenteni a digitális halhatatlanságba. Nem akartunk sem túl sokat, sem túl keveset markolni, a gyűjteményes kiadás helyett (Hogy köhögünk, mit köhögünk, Magvető, 1967), egy szerényebb válogatásnál maradtunk (A Patyomkinnál fogok jelentkezni, Magvető, 1987). De nem volt szívnünk veszni hagyni A csodálatos papagájt sem: Darvas Szilárd irodalmi karikatúráit, Karinthyé után az első (utolsó?) görbetükröt, amely (értetően elfogult) bitünk szerint néhol még magához a Mesterhez is méltó. Az 1947-es kiadás többé-kevésbé formabű mását adjuk közre, felidézve azt a kort, amelyben a háborút éppen-csak-túlélő társadalom már (és még) képes volt felismerni az írók és költők műveit – a fonákjukról is.

E műfaj legnagyobb problémája Karinthy óta változatlan: a tollbegyre tűzött irodalmárok némelyikét makulátúrává metéli a feledés záúdaja. A Szabolicska-paródiákat mindenki ismeri – de ki olvasta Szabolicskát? Az internet korában azért annyival könnyebb a dolgunk, hogy minden fejezethez egy-egy (esetleg csak általunk ajánlott) linket, olykor személyes megjegyzést vagy akár intimtást is fűzzetünk. Rögtön az első: a címlaprajon a papagály nem helyesírási hiba – 1947-ben még elipszilonnal kellett írni. A szövegben viszont lebetűség szerint a mai helyesíráshoz alkalmazkodtunk, javítottuk az elütéseket, nyomdabibákat és következtelenségeket (egy rövid sajtóműfaj-paródiát át-helyeztünk, mert a könyvben nem a kellő helyre sorolták be). Amit nem tebettünk: nem világíthattuk meg az ígéretes, de sajnos nagyon is átmeneti 1945–1946-os éveket, egy romokban heverő ország és egy romokban heverő társadalom komplex politikai közérzetét. De talán megteszi ezt A csodálatos papagáj mint korrajz.

Szólni szeretnénk a kötet illusztrátoráról is, Szűr-Szabó József festőművészről, akit családunk barátjaként ismertünk, és akit Daumier óta a legnagyobb portré-karikaturistának tartunk. A Budapesti (akkoriban Állami) Bábszínház őriz még néhányat a Szűr-tervezte boszorkányos bábokból, melyek a Darvas Szilárd és szerzőtársai által írt / konferált felnőttnézősorokban elevenedtek meg az 50-es évek közepén. 1966-ban még láttuk a kollégáiról készített karikatúra-sorozatát is, amely a Ludas Matyi akkori főszerkesztőjének dolgozószobáját díszítette (e rajzok bollétéről nincs tudomásunk). Időskori játékos alkotását, egy napilap kulturális rovatának óegyiptomi stílusban fogant falfreskóit viszont közreadja Bernáth László könyve (Volt egyszer egy Esti Hírlap, Dialog Campus Kiadó, 2009).

Darvas Ferenc
Darvas László

Szűr-Szabó József karikatúrája a saját könyvét olvasó Darvas Szilárdról. 1950-re (egyebeken kívül) a helyesírás is megváltozott. A papagáj tebát itt már j-vel – a Ludas Matyi nemrég még harcos és elvbű szerkesztője pedig immár háziköntösben, szabadúszóként...

TARTALOM

LÍRA

Dinnyés Gyula	13
Zsabó Lőrinc	19
Árdeli József	24
Pécs László	27
Sonka István	29
Béla, a horvát	31
Borda József	35
Bodor József	37
Zolk Zoltán	39
A pesti Villon	42

PRÓZA

Zsabó Rezső	47
Mária Sándor, az európai	57
Lilahy Zajos	63
Bodolányi János	67
Lovai Lőrinc	72
Tamási Minden Áron	76
Kakuk Jenő	80
A szőke párduc (detektívregény)	84
Szeressük egymást, gyerekek (filmszcenárium)	87

SAJTÓ

Új Genézis	91
Zápor Andor	93
Parlagi György	95
Neminger Antal	97
Prónay Mihály András	99
Sirályhegyi Pál	101
Újjáépítési riport	104
Monstre népítélet	
Mátészalkán	106
Színházi tarka marha	109
Utópiszikus riport	111
Irodalmi rovat	113
Karácsonyi riport	115
Egy interpellációs nap	117
Világ-szenzáció	121
Fejezetek	
a demokratikus	
Ó-testamentumból	123
Pesti népdal	125
A sláger	126

ELŐSZÓ

Mindenekelőtt elmesélem, hogy jutottam a csodálatos papagájhoz.

Foglalkozásom szerint szabó vagyok és Romulus Jázonnak hívják, ami elismerem, furcsa név, de sem a nevemet, sem a szakmámat nem én választottam.

Nevemet részben örököltem, részben apámtól kaptam, aki egyrészt ateista hajlamait tombolta ki a naptárban nem szereplő Jázon névvel, másrészt megspórolta a későbbi névnapi ajánlékokat.

Szakmámhoz úgy jutottam, hogy magasabb iskoláim befejeztével, a hatodik elemi elvégzése után egy szabó költözött a mellettiünk levő lakásba. Ő lévén a legközelebbi ipar, nála kötöttem ki, miután apám néhány pofonnal átsegített a pályaválasztás nehézségein.

Ezeket mind ilyen részletesen el kellett mesélnem, hogy megértsék, mily módon jutottam a csodálatos papagájhoz.

Különben önálló vagyok és a külső Reterát-utcában van szerény kis műhelyem, ahol negyven éve dolgozgatok, s mondhatom, sok mindent megéltem már és sok mindenen keresztülmentem, meg is nősültem kétszer, de életem eme szenzációi mind elhomályosodnak a csodálatos papagáj mellett.

A dolog így kezdődött: egyszer egy fiatalember állított be a műhelybe azzal, hogy sürgősen varrjam meg a rajta levő nadrágot. Azóta se láttam olyan kövér lyukat és olyan sovány feneket, a farcsontja valósággal kiszögelt a nadrágból. Ez az ember, mint később kiderült, költő volt.

Őszintén bevallom, akkoriban nem nagyon érdekelt az irodalom. Az írókat aféle felesleges naplopó embereknek tartottam és ez a költő igen alkalmasnak mutatkozott arra, hogy alátámassza lesújtó véleményemet. Azzal kezdte, hogy sokalta a javításért járó költséget és azzal folytatta, hogy nem fizetett egy vasat se. Viszont megadta a címét, ahol – mint mondotta – a nap bármelyik szakában megtalálhatom.

Cseppet sem csodálkoztam, mikor a megadott címen nem találtam. Elhatároztam, hogy a jövőben óvatosabb leszek. Ki is függesztettem egy táblát „költőket nem szolgálunk ki” felirattal, ezt azonban később levettem, tekintettel a csodálatos papagájra.

A költővel azután véletlenül találkoztam össze, nem ismert meg, mire nyomába szegődtem és el sem hagytam, míg be nem csöngetett szobája ajtaján.

Ne csodálkozzanak rajta, hogy én megismertem őt, ő pedig nem ismert meg engem, de a hitelező mindig könnyebben ismeri meg adósát, mint az adós a hitelezőjét. Ez az én negyvenéves üzleti praxisomból leszűrt, gyakorlati példákkal számtalanszor igazolt saját külön filozófiám.

Ez a költő annyira túlzásba vitte saját külön filozófiámat, hogy később sem akart megismerni, mígnem elébe tártam a foltot, amelynek párja ott pompázott a fenekén. Ahogy mondani szokták, megtört a bizonyítékok súlya alatt és bevallotta, hogy most nincs pénze.

– Általába véve nekem nagyon ritkán van pénzem – tette hozzá elgondolkozva.

Szegény ember vagyok, tehát elkezdtem kiabálni, hogy így meg úgy, azt hiszem rendőrt is emlegettem, de ez csak afféle üzleti fogás volt, mert magam is jobban félek a rendőrtől, mint az ördögtől. Ez egyrészt istentelen nevelésem eredménye, másrészt abbeli tapasztalataimé, hogy a rendőr sokkal könnyebben elviszi az embert, mint az ördög. A költő is így lehetett, mert nyomban alkudozni kezdett.

– Pénzem nincs – ismételte –, de mit szólna egy szép papagájhoz?

És egy ronda nagy madárra mutatott, amely már az első pillanatban feltűnt nekem, mint a szoba egyetlen bútorzata. Ez a költő ugyanis igen szerény szobában lakott, mi proletárok magunk közt az ilyet koszos kis lyuknak nevezzük. A papagájon kívül csak egy ágy volt a szobában, de azt nem lehetett bútornak nevezni.

– Ez egy irodalmi papagáj! – mondta büszkén –, minden valamirevaló írónál megfordult már. Sok semmirevalónál is. Szebbnél szebb verseket meg elbeszéléseket tud, olyan mint a rádió, egyet csavar a csórén és azt a költőt fogja, amelyikhez éppen kedve van. Ide nézzen!

Csavart egyet a papagáj csórén, mire az feléje vágott és majdnem kiütötte a szemét. Aztán elrepült a szoba másik felébe és komoran szemlélt bennünket.

– Most egy kicsit rossz hangulatban van – mentegette a költő. – Két napja nem ettünk semmit, s ez mindig befolyásolja a kedélyét. Tulajdonképpen egy elkényeztetett dög, akinek az időnkénti zabálás valósággal rögeszméjévé vált – tette hozzá megvetően.

Láttam, hogy a madáron kívül egyebet úgy sem préselhetek ki belőle, megkérdeztem hát, hogy jutott hozzá.

– Egy kicsit hosszú, de nagyon szép versért kaptam a Tiszta Irodalom című képes folyóirat szerkesztőjétől. Sajnos, üzembentartása túlhaladja anyagi képességeimet.

Elmesélte még, hogy a szerkesztő már nagyon sok íróat fizetett ki ezzel a madárral, amely mint költözőmadár, hihetetlen irodalmi műveltségre tett szert.

– Nyugodjon bele, hogy nem loptam – fejezte be hosszú beszámolóját.

Mivel engem főleg ez érdekelt, hónom alá vettem a madarat, és elbúcsúztam a költőtől, akit azóta se láttam. Pedig any-

nyiszor vágytam a vele való találkozásra, hogy megköszönjem neki életem nagy ajándékát, a csodálatos papagájt, aki teljes mértékben beváltotta a hozzá fűzött reményeket.

Mihelyt jóllakott, szavalni kezdte egykori gazdáí verseit és elbeszéléseit. Legtöbbnek még az életrajzát is tudta, mert a költők gyakran emlegették a távollévő írókat, mindegyik a másikat, és a papagáj megjegyezte, hogy kiről mit mondanak. Ezekben igen sok trágárság is szerepelt, amiket gondosan kibagytam ebből a gyűjteményből.

Később ugyanis saját szórakozásomra feljegyeztem a papagáj mondókáit, ami azért is jó volt, mert öregkorára felejtenei kezdett. Nem sokkal az ostrom után meg is halt: egyik kuncsaf-tomtól megkapta a papagájkjórt, és leromlott szervezete nem tudott megbirkózni a betegséggel.

Mégis neki köszönhettem, hogy megbarátkoztam az irodalommal. Olvasgatni kezdtem az általa emlegetett írókat, s bár rájöttem, hogy Lóri szavahibetőségéhez kétség fér, úgy nagyjából egész jól vezetett be az olvasás nehéz mesterségébe. Nem egy író akadt, aki sokkal szórakoztatóbb volt Lóri tolmácsolásában, mint könyvéen keresztül. Lehet, hogy ez az én primitívségemmel magyarázható, annyi bizonyos, hogy mi a papagájjal nagyon jól megértettük egymást.

E kötet kiadására egy kiváló állatbarát beszélt rá, hogy ilyen módon adalékot szolgáltatassak az állati intelligenciáról szóló vitához. Szó volt arról, hogy összehasonlítás végett kiadunk egy könyvet az emberi intelligenciáról is, ehhez azonban nem tudunk elég adatot összeszedni.

Tisztában vagyok e könyv hiányosságaival, sajnos azonban Lóri feje sem volt káptalan és így is sokkal több író tudott kívülről, mint abány megérdemli. Sok író kimaradt a kötetből, lehetőleg azokat vettem be, akik ma is szerepelnek, ezért akad annyi nyilas közöttük.

Ezért azonban sem én, sem Lóri nem vagyunk felelősek.

LÍRA

Dinnyés Gyula

Munkásságának első nyomait már Arany János egyik költeményében megtaláljuk, aki a Századunknál betöltött írói tevékenységéről az alábbi sorokban emlékezik meg:

*„Vámbéry Rusztem maga volt ő,
s hogy harcola még,
bár álgyugolyótól megtört ina, térde!”*

Mások szerint viszont a térdére vonatkozó betegség nem álgyugolyótól, hanem reumától származik. Friss, népi hangjával tűnik fel, Erdélyi József megjelenéséig ő írja a legjobb Petőfi-verseket. A húszas években külföldi tanulmányútra megy: Páris, Berlin, Moszkva szerepelnek útirendjén, régebbi barátai közül többen meg is járják vele. Később a Nyugat munkatársa lesz, egyik győzelmet a másik után aratja, rövid, de véres küzdelem után leveri az összes babitsistákat és részt kér a megbódított irodalom kormányzásából. Az agg uralkodó neki adja fele királyságát és az azévi Baumgarten-díjat. Verseit egészen az észrevehetetlenségig lefojtott forradalmi szenvedély fűti. Szexuális élete normális, általában nem szokta megcsókolni a forró kályhát. Egészségi állapota kifogástalan, máris túlélte kötetben megjelent összes verseit. Mint a népi irodalom első számú atyamestere a felszabadulás óta is rengeteget dolgozik, nagyszabású munkái közé tartozik Szabó Lőrinc rehabilitálása.

BOLYGÁS A VILÁGBAN

avagy

Újabb részletek az multbanéző Illyés próféta
jövendöléseiből

Pusztaszeri kocsmá.

Mind, mind rokon. Ez itt a hét vezér,
két krigli sör a pincér két kezén,
most lóra kap egy nagybajszú kazár,
tányéromban a virsli rúg-kapál.

Kémek.

Csak vitatkoznánk némán és vakon,
belép egy hang a vonatablakon,
dűnnyög: „Soroksár ez itt, vagy Manchester?”
Ángyomra nézek: „No most ments meg, Eszter!”

Felmez.

„Hát álruhát!” – csak bólintok: lehet!
Gyorsan felöltöm cifra szűrömet,
kabátra vetve rajtam a panyóka,
„Kegyed paraszt?” – így faggat egy anyóka.

Barátok.

Hogy nem találtuk meg a réveket:
„Ki kéne lökni minden németet!”
Előttünk csendben csillogott a gázló,
mondtam: „Ne félj, megvédelek én, László.”

Budai boltban.

Be nagy is voltál, egykoron, hazám,
sok századokon csillogó bazár,
itt élt Kossuth. Itt állt szoborban Hentzi,
a fűszeresnél desszert és promencli.

Veszély.

A csákányosba mentünk le a holtért,
„Ez is zsidó!” – mutattak rám is ketten,
zsebembe rögtön meglapult a Voltér,
s az ijedtségtől majdnem russzó lettem.

Rajongó.

Megint csak felhők. Itt-ott még lilás,
lihegve csörtet egy drogériás:
„Mester, az égre, bújjon gyorsan el!
Itt van az útra két liter Chanel.”

Filozófia.

„Ma este biztos!” S ha nem? „Akkor is!”
Gubanc babrál a bozontos pulin,
ma verset írtam este hatkor is:
az élet olyan, mint egy trambulín.

Az urbano-rustico ciklusból:

PESTI KOCSMA

Kanyarogva karikába
kis lak áll a nagy Dunába.

Ide kellett, ide estem,
ittén élek Budapesten.

Hej, magyar ég, akkurátus,
ördögöké ez a város.

Rejtve lelked, hogy ne lássák,
megveszi a hetivásár.

Kisded hajlék, hol születtem,
hej, tőled de távol estem.

Kedves naccsád, higgyen nékem:
az a falu eljön értem.

Kopjafűvön ázva-fázva
billeget rám a barázda.

Térdig érve, jó erőben,
mikor a nap lemenőben,

ezeréves bőrbe varrva
ott találhatsz a magyarra.

Sem remélve, sem henyélve
eszkimó ott meg nem élne.

Nem a héber, nem a néger,
hogy a fene ott enné meg.

Ki rosszat mond Ozorára,
rákoppintok az orrára,

vigyázva, hogy meg ne járjam:
köd előttem, köd utánam.

A rustico-urbano ciklusból:

Hajlik a lomb, de népesül,
a rost levál,
itt soha nem járt még vonat
s mindig megáll,
a tányérokban paprikás
csicsóka gőzölög,
indulna már: a vasutas
áll a sínek között.

Hát így is? Így is. Hogyne bár,
fülem csak bólogat,
ha kell, hát kell. De mondd, hazám:
köpnéd-e holtomat,
pörgethetem, takarhatom,
hiába már,
felém morajlik az egész
guvernömán.

Pörgethetem, takarhatom,
tekergetem,
de már a földet eldobom,
nem kell nekem,
de már a föld az nem hazám,
hazám a föld,
a spenót, sóska, réti fű,
az ám a zöld.

Így voltam holnap otthon én,
és nélkülem,
csőrből etetve hét falut
és hét fület,

hej, Dózsa, Táncsics, Berzsenyi,
hazátalan,
hej, de elkésett ez a vers,
lapzárta van.

Zsábó Lőrinc

Egész líráját végtelen pesszimizmus jellemzi, ez a Nietzsche és Igmándira emlékeztető keserűség hatja át minden sorát. Nagy forma-művész, ő találta fel a nikotexes rímeket, hosszabb idő óta az Első Magyar Asszonansz Kitermelő Kft. igazgatója. Költészetének egyik jellemvonása az állandó halálfélelem, ötven éve foglalkozik öngyilkossági gondolatokkal, de eddig még mindig lebeszélte magát. Erősen individualista, ez a betegsége egy korábbi hűlésből származik, kórházi ápolást nem igényel. Vegyeszeti tanulmányait a németeknél végezte mint kollaboráns, viszont enyhítő körülménynek tudták be, hogy nem tanult semmit, s ezt mostani viselkedésével bármikor hajlandó bizonyítani.

SÁR

Valami dolgom volt az utcán,
nagy tócsák voltak szanaszét,
s ahogy keresztülmentem egyen,
nadrágom széle beleért.

Beleért a nadrágom széle,
épp a tócsába ért bele
és csupa nadrág lett a tócsa,
csupa tócsával lett tele

és éppen szembejött a nyolcas,
jött három nyolcas villamos,
ázottan és csuromvizesen
jöttek a vizes nyolcasok,

egy pillanatra azt hihettem,
Noé bárkája jön felém
és mint egy nyirkos nagy kanális
ömlött a gyűlölet belém,

mert láttam, nincsen mód leülni
és örült, aki állhatott
és a Noé a kengurunak
éppen egy átszállót adott.

Köldökig a nyirokban álltam
és láttam, csupa sár a föld,
lucskos, mint a káposzta otthon,
amit nekem a Sári főz,

és szerte folyt minden tagomban,
vacogott minden kültagom,
és aznap elmaradt a gyűlés,
majd megtartjuk egy más napon,

nem volt a forgalom lezárva,
nyitva maradt az összes út,
bement a szél cugoscipőmbé
és minden cug volt, csupa cug,

láttam a szennyet és a rosszat,
amint a földön iszkol át,
és dőlt a világ minden piszka
és nem találtam a piszkafát,

és bárhogynéztem, egyre láttam,
egyszerre mindent láttam én,
és nem tett jót a reumámnak,
hogyszöszve vissza fáztam én,

hogya szegénynek nincs barátja
és aki barát, nem szegény,
s hogymindenféle dolog vége
ott kezdődik az elején,

hogynincs remény, csupán a rosszra
és öröklés, ha jó vagyok,
és hogytalán nem is vagyok jó,
csak föllentek egy jó nagyot,

csak föllentek, ha verset írok
és visszahullik rám a vád
s ha tovább írom ezt a verset,
elrohad az egész világ.

A GÓLYA

Veszekedtem a kisfiámmal,
mivel kerülő úton át
megtudtam, hogya óvodában
elcsábított egy úrilányt.
Minden hatalmam összeszedve
szidtam, hogya regett rá a ház:
– Jól nézünk ki! Mi lesz a vége,
ha majd a kislány lebabáz?

– Azonnal az orvoshoz mentek! –
mondtam és Lóci nevetett,
nevetve szólt: – Nem én, a gólya,
az hozza mind a gyereket! –
Ezt mondta Lóci kipirultan
s mérgesen nézett rám nagyon:
– Nekem nem lehet kisfiam, hisz
még én is kisfiú vagyok.

Nevetett és én is nevettem,
ha már a baj így megesett,
aztán leültem s nekifogtam
megírni ezt a versemet,
leültem, de nem ment a munka,
mert költeménynek ez kevés,
szidtam Lócit, hogy rossz a ziccer,
rágtam a ceruzám hegyét.

S hogy tele lett a szám grafittal,
lehetett egy órája már,
a vitrin ajtaján kiszállott
a hosszú csőrű nagy madár,
kiszállt a gólya s ott keringett,
néztem a szárnyát, nagy begyét,
a szárnyát néztem s egyre féltem,
hogy leadja a névjegyét.

És rámcsapott és vitt magával
a csúnya pesti házaton át
és egyre nagyobb lett a szárnya
és egyre kisebb a világ,
kiáltottam s repültünk egyre
felhők és csillagok fölött,

régi nevemet elfeledtem
és kiújult a köldököm.

Vitt a legelső nagy hazugság,
ki kezdetemmel volt rokon,
és pislogott a Szíriuszra
és elmaradt az Oktogon
és bennem egyre gyűlt a méreg,
s féltem, hogy lejár a jegyem,
szidtam a Beszkárt és a gólyát,
meggyűlöltem az életem.

És osztottak az undoromban
az isten és az angyalok
és az órámon negyednégy volt
s már inkább mentem vón gyalog,
tudtam, hogy majdnem kész a versem
és befejezni nincs remény,
már meggyűlöltem minden embert,
utáltam ezt a költeményt.

Utáltam s már-már abbahagytam,
mint annyiszor az életem,
de akkor már ott ugrált Lóci
s valamit súgott énnekem,
valamit súgott s kis szemébe
kigyúlt az értelem, mire:
– No gyere! – mondtam szeretettel
s ráültem a bilire.

Árdeli József

Mint az újabb népi költészet gatyamestere a magyar klasszikus líra átdolgozásával kezdte pályafutását, számtalan Petőfi- és Tompa-verset tett az egyszerű fővárosi nép számára is érthetővé. Később kiváló útiügyi szakértőnek bizonyult, az összes magyar költők közül elsőnek tért át a szélsőjobboldali közlekedésre. Néhány rituális tárgyú versével hatalmas sikereket aratott a hazai nyilas berkekben,

főleg a maceszkészítés bonyolult mesteriségét rigmusokba foglaló tudományos értekezésével, amelyet a „Solymosi Eszter bére” címen később zsebre is vágott. Jelenleg az Andrássy út 60. alatt levő kis fatornyos cellájának ámbitusán várja, hogy a „Válasz” mikor kezdi el verseinek közlését.

SZAMÓCA BÁCSI

Hordár volt a Szamóca bácsi,
szegényke hordár volt nagyon,
naphosszat üldögélt a kertben
a pesti utcasarkokon,
naphosszat üldögélt a kertben,
járván az utcát, tereket,
csak hogy eltartsa kis családját,
két asszonyt s három gyereket.

Mert hajdanában nagy kakas volt
és minden tyúk után futott,
csak így eshetett meg a nagy baj,
hogy neki két asszony jutott,
kendert tilolt az egyik folyvást,
a másik naphosszat dalolt,
de mind a négyen mást szerettek
és mind a három randa volt.

Volt neki két kopott cipője,
bejárt vele vagy hét falut,
de este mindig levetette
és mindig mezítláb aludt,
mint próféták, miként a szentek,
mint szegény zsellér nagyapám,
ki megfázott a grófi szérűn
a szabadságharc hajnalán.

Ameddig élt, a nagyapám volt
és unokája lettem én,
úgy alszom én is, csizma nélkül
bús napjaimnak éjjelén,
úgy alszom én, de éjfelében,
mikor életre kél a holt,
nagy, térdig érő talpaimra
fehér kalocsnit szó a hold.

S egy tündér röpköd ablakomra,
királyi párja én vagyok,
én vagyok a kínai császár,
költőben is a legnagyobb,
tündöklő nyolcadik csodának
az isten küldött engemet,

szegény, szegény Szamóca bácsi
ki tudja, vajon hol lehet.

VERSIKE

Mint egy vén szegénylegény,
oly szegényen élek,
mesebeli királlyal
mégis nem cserélek.

Mesebeli királynak
jaj de sok a gondja,
hol a forint, hol pedig
a korona nyomja.

Nincsen nekem forintom,
koronám se nincsen,
az én piros nagy szívem
egyedüli kincsem.

Itt is, ott is van időm
egy-egy versikére,
s mindig annak adom el,
ki többet ad érte.

Mécs László

Versei végtelen tengerre emlékeztetnek, főleg dagály idején. Ady Endre hagyatéki tárgyalásán összevásárolta az összes hátramaradt igekötőket, duplafedelű főneveket és nagy kezdőbetűket. Mint lelkipásztor, a nyilas kannibálok közé ment misz-szionáriusnak, ahol egész rövid idő alatt sikerült őt megtéríteni. Versei az utóbbi években főleg az Egyedül Vagyunk-ban jelentek meg Oláh György, Bosnyák Zoltán, Görgey Vince és más haladó szellemű keresztény írók műveinek közepette. Jelenleg valamelyik kolostorban vezekel, ahol mind a kosztal, mind a bánásmóddal rendkívül meg van elégedve.

EGY ÉHES EMBER GYÉR FÜVET ZABÁL...

A parkban járok. Dús álomhomokra
halk lépteim sóhajbakancsban lépem,
a bokrok bűnös vágyat orgiáznak
s egy ember bukkan négykézláb elébem,
nyerít az égre és fület harap.

Köröttem minden szűzi-égi tiszta,
Schmoll-pasztaként a lelkem tündökölget,
míg tányér-ajkam fülemig cibálja

pajkos vihanca jókedv-ördögöknek
s egy éhes ember gyér füvet zabál.

Öt évig csorgott hajdan kint a vérben,
öröm-zenét a Halál harsonázott,
golyó-manók fülébe incselegtek,
Istenben hitt és végül hazamászott,
most lucernázik egytál-ételen.

Testvér! – mondom, mert tiszta, jó a lelkem
és hattól nyolcig mindig nyitva van –
testvér, trappolj a szomszédos bokorhoz,
ott szebb a fű és jobb a nyihaha
és nagyra nőnek Isten lovai.

Megy boldogan és én lassan eltűnődöm,
egy égi nyájnak hittől vemhes őre,
hogy összeszednék minden éhes embert
s kivinném őket egy nagy legelőre,
hol várna rájuk jóllakott rogyás.

Hol várna rájuk béke gazdag éték,
angyalkezekkel ültetett saláta,
alázat-kávé sárga kutyatejjel,
szeretet-kóró, giz-gaz, szarka lába
és hullna rájuk égi vitamin.

Mennék velük csillagleső szemekkel,
terelve nyájam ördög ellenében,
ők jámboran a jó füvet harapnák,
én fogyasztgatnám egyszerű ebédem,

s a lélek-pocak halk imát korogna.

Sonka István

Eleinte a bugaci pusztaán, majd a józsefvárosi préríken legeltette nyáját. Falusi ismerőseinek egy részét vers alakjában dolgozta fel, a megmaradtakból pedig olvasókat készített. Sok József Attila-verset olvasott és írt, már gyermekkorában megtanult törőlt metszeni, eben gubát cserélni és egyéb népi játékokat. A harmincas évek végén, a negyvenes évek elején és a nyilas világ kellős közepén igen divatos költő volt, az idősebb fasiszta generáció ma is felcsillanó szemmel emlékszik vissza verseire, amelyek jobboldali és turulista lapokban jelentek meg. A felszabadulás után többen levélileg kérték hallgatásra, e levelekre nyomban megjött a Válasz Illyés Gyula szerkesztésében és több Sonka-verssel súlyosbítva.

HOGY AZ ESTE BELÉNKZÖRGÖTT...

Tuti Lidi akkor este
csak átmene a patakon,
patak vize meg is áradt,
belefolyt a könnye nagyon,
heten voltunk a lakomán,
kilenc sógor meg egy komám.

Hogy az este belénkzörgött,
Sobri Jóska falramászott,

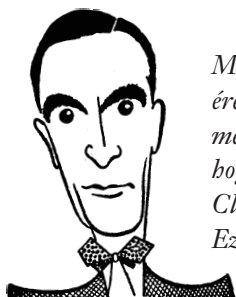
vért köpött a csillagokra,
meg egy vígat furulyázott,
mindig másnak legeltetett,
úgy halt meg, hogy legyet evett.

Vigyorgott már a kemence,
nem sült benne csirke-kácsa,
idő előtt odaégett
körösztyanyám térgykalácsa,
ágyom hagyta odaveszni,
Tökösfejű Bamba Eszti.

Öcsém meg felült a lóra,
csárda mellé ment a paci,
ott muzsikált a nagyapám,
harminchatodik Rácz Laci,
grófi házban szobát fest a
tejtestvérem, Gacsaj Pesta.

Muki Manci sose hívott,
világgá ment Maki Marcsa,
van itt kérem annyi rokon,
legyen, aki észbe tartsa,
Pista, Miska, Böske, Fáni...
úgy kell őket kitalálni.

Béla, a horvát

Már ifjú korában a kereskedelmi pálya vonzotta, érettségi után mint a Lelkiüdvőt Biztosító Kft. megbízottja tevékenykedett. Karrierje ott kezdődött, hogy sikerült megszereznie a világhírű párizsi Claudel-cég magyarországi vezérképviseletét. Ezerkilencszázharminc pünkösdjén csoda történt vele, úgy kitüzesedett, hogy minden átmenet nélkül egyszerre öt nyelven kezdett fordítani.

Érdemei jutalmául a legnagyobb magyar katolikus költő címet adományozta önmagának.

SZENT BIMBAM HIMNUSZA

Már nékem mindegy. Az égbe készülődöm,
és búcsút intek minden gonoszoknak,
de minden úton Istenbe ütődöm,
mint ahogyan a választottak szoknak.

Már minden úton Istenbe ütődöm
és égi mannat kóstolok ebédre
és már csupán csak aztat érdeklődöm:
hány órákor indul vonat az Égbe.

Mert jó papám nékem csupán a pápa,
és többet ér a marhánál a mirha,

és otthont adott Jónásnak a cápa,
rossz a világ, már Mózes is megírta.

Te világ, engem, mostan már eressz el,
már kijelölték helyemet a Mennybe,
Te Péter, nálad jelentkezem ezzel
s kérlek, hogy a szentek közé kenj be.

Ajánlás:

Jó Szent Bimbam, itt nekem vermet ásnak,
már vethetik az ágyamat az Égbe,
most kézcsókomat küldöm Szent Tamásnak
s ha lehet, holnap felmegyek ebédre.

AZ ÚR DICSÉRETE

Te tovább tartasz százezer halálnál,
te Uramisten, végre rám találtál,
a vértanúk a sírban fekszenek,
de én teérted mindig fess leszek.

Mert szavam édes, akár a cukornád,
és teéretted Béla lett a horváth,
és tegnap is a lelked remegett,
mert én vagyok a legszebb remeked.

Mert te alkottad egykoron a nyomdát,
hogy lelkemet az igazságba nyomd át,
a nappalokat és az éjszakát,
az Esti Kurírt és a Népszavát.

Már tőlem többé el nem menekülhetsz,
de mindenkoron jobb felemre ülhetsz,
mert átgázoltam negyven püspökön
és úgy fogtalak téged üstökön.

Hát megcsodálad szörnyű eszemet,
de fogd erősen erős kezemet
s ha puska csöve mered is nekem,
én megsegítlek, édes Istenem.

E kicsiny ország így lett nekem itt szűk,
meglásd Uram, mi ketten sokra visszük,
az angyalokon győzni sem lehet,
csak olvasgassák buzgón versemet.

Én teéretted nagydobot verek, lám,
s te jól tudod, hogy mennyit ér a reklám,
én zengem néked minden dalaidd,
Te hirdesd Béla diadalait.

Műfordítás:

ANGELUS TONALUDATUS

(XIV. század)

Himnusz az Éghez

Csillag fent az Égen,
vártunk rája régen,
glóriája legszebb,
szívjon nikotexet.

Minden jók királya,
bánatunk kívárja,

fehér, mint a tejfel,
még ma jöjjetek fel.

Szent Láng égi korma,
vár reád a kor ma,
áldott Sión vára,
nézz ki fiam, Sára.

Kiben él a béke,
feljön majd az Égbe,
nem kell sorba állni,
cédulára várni.

Borda József

Szabad stílusú ételreceptjeivel tűnik fel, „Végý két tojást” című költeményét szerte az országban előszeretettel szavalják a hedonista magyar nagyasszonyok. A nyers valóságok költője, de a főtt ételeket is kedveli. Maga is kitűnő szakács, bár a könyveit rendszeren el szokta sózni. Fiatal korában papnak készült, de tévedésből a minisztáció helyett az adminisztrációt tanulta meg. Mint hajdan Homéroszért, érte is hét város versengett, végül is Újpest nyakán maradt. Legismertebb kötetének a címe: Méltó az incassóra.

KÖLDÖKNÉZŐBEN

Jó köldököm, te, gyűszűnyi tányér
hasam párolgó asztalán, bizonynal mondom már,
semmi sem lehet nálad vidámabb. Zavarba
ejtesz gyakorta nézvén feketefürtös
körvonalad. Így van ez rendjén,
kerülve fürdőknek izgató vizét, te már csak
maradj meg feketének.

Lásd: lábam se panaszol balgán, ő tudja már
méltóbb a korhoz sötétlő színe. Lám a veréb se

Borda József (<http://www.szozat.org/index.php/emlekezet/tartalommutato/5795-berda-jozsef-aba-novak-berda-kepe-ala>), itt parodizált kötetének címe: Méltó a szóra. A költő azt mondta nekem sráckoromban: „szegény jó apáddal azon barátoktunk össze, hogy mindketten szörnyen utáltuk azt a Horváth Béla katolikus költőt”. Mihez tartás végett: Berda kiugrott kispap volt, apánk egy plebános testvéröccse. Darvas Szilárd nacionáléjáról kicsit bővebben: Darvas László–Felvidéki András: Grotex, 50. oldal: Félmajmok. DL <http://mek.oszk.hu/08300/08382>

fürdik, mégis mily piszkos. Épp így te is
nyugodj meg s hirdesd örök jogát a fá-
radt költő piszkainak, magadba térő
bűneid sűrű feketesége.

JÓ ÉTVÁGYAT

Csattogj fogam most. Hadd töltöm kedvemmet,
s te jó gyomor, válaszd a nedveket,
kicsattan bőröm, angyal lakik ma nálam,
lám a levesbe belecsurog a nyálam.

Remeg a töltelék, villám alátolom,
szemem is kidülled, úgy lapátolom,
A földre esett? Oda se neki!
Onnan is megeszem. Most gyere ki!

Most még egy kicsi bort, legyen, amit szíjjak,
hasam kerületén megoldom a szíjat,
alul-felül hangzik vidám böfögésem
s órákig elülök árnyékban a széken.

Bodor Fózsef

Hosszabb altatódalait a pesti klinikákon előszeretettel alkalmazzák kloroform helyett, főleg súlyosabb műtéteknél. A hatás már rendszerint a negyedik sor olvasása után beáll, ügyelni kell a dózisra, mert tizenbat-búsz soron túl könnyen halált okoz. Húsz éve kísérletezik azzal, hogy kifejezze magát s ez kétszer majdnem sikerült neki, de mindig közbejött valami, vagy a háború tört ki, vagy lapzárta volt. Az alábbi mintadoboz ára forintbúsz, használati utasítás mellékelve van.

ZÚR ÉS ZAVAR

Ahogy fanyar bort vág a prés a szőlőn
s zord erjedések csikarása röffen,
a megrágott kor sógorostól jön fel
s emlékeim maróan elnyöszörgöm

sápadt fejem forró levesbe hajtván
lassan loccsantva gyűrött étlapokra,
míg reng a föld és mélyreásott bokra
ágot bogaz, zöld lombokat szalajtván

halk könnyeim az izmos nap felissza
s egy verset ácsolok a sanda rácson,

rekedten ejtve zűrös kotkodácsom
türelmetlen keményen összevissza

néz rám a hold és cinkos-lángú bandzsa
szemével hulló csillagokra retten,
várunk s csak akkor iszkolunk mi ketten,
ha ráankszakad e rettentő halandzsa.

Zolk Zeltán

Kiváló botanikus és zoológus, verseiben a nyúltól kezdve a burzsujig minden állatot feldolgozott. A legutolsó termésbeszolgáltatásnál egymaga két mázsa selymes füvet, három vagon mimózát és egy cserép kankalint szolgáltatott be a hozzávaló rímekkel együtt. Harcos poéta, rendszerint a saját jóságos természete ellen hadakozik, már több ütközetben megverte magát. Tagja a Petőfi Társaságnak és a Magyar Kommunista Párt transzcendentális írófrakciójának. Nő, több gyermekvers atyja, akiket a legszigorúbb közösségi szellemben neveltet.

HARCOLJ!

Ha egykor élt, immár nem élhet,
csak kit a sorsa nem dobál,
erős légy eztán és kegyetlen,
mint a kis katicabogár,

ki hajdan meglapult kezedben,
hét pettye most is hogy tanít,
s ha látja omló nagykabátod,
beváltja érte pontjait.

S a szelíd őz, kit puska billent
fenéken: kandi kis nyulak,

füledben hangod kergetőzik,
mint tapsi osztályöntudat.

Keményítsd öklöd, mint a gallért
hajdan. Tudod . . . Emlékszel-e?
Zakatoltál az indulattól,
mint játszi lepkék két szeme.

Harcolj! – Mert az, akibe rúgott
hajdan a fénymázolt topán,
míg fenn a felhők kergetőztek
s gyík surrant át az éjszakán,

az harcos: nem kímél se istent,
se saját Ősét, se ükét,
s úgy száll az Égbe alkonyatkor,
mint erdőben a nünükék.

A szegény kis proletárgyerek panaszaiból:

MINDEN REGGEL elzavarnak
engem egy redakcióba,
pedig én még gyerek vagyok,
kis fiú a nagy cipóba.

Ottan nekem glosszám is van,
rímem is, meg körmondatom,
azt mondják, ha nagy leszek majd,
mindegyiket kinyomhatom.

A szobában van egy gép is,
azon írni de szép lehet,

csak ne szólna Gizi bácsi
olyan csúnya beszédek.

Azt mondja, hogy eredjek a ...
de hiába jár a nyelve,
nem megyek én, jusst se megyek,
menjen csak ő olyan helyre.

Sanyi néni, Gizi bácsi,
mindenki csak engem heccel,
szegény kicsi rovatomat
megfogdossák nem is egyszer.

Jó dolguk van a nagyoknak,
mindig csipkedik a nőket,
nekem meg még szobám sincsen,
ahová vihetném őket.

Mindig, mindig csókolóznak,
azt mondják, az olyan édes ...
Mért is vagyok ilyen kicsi,
mért vagyok csak negyven éves?

A pesti Villon

VIDÁM NEKROLÓG
SZEGÉNY NAGYÉTKŰ
BERDA JÓZSEF POÉTÁRÓL

Falusy György átköltésében

Testvér, ha egyszer messzi tájra tévedsz,
ahol az Ister pizskos vize zúg,
hol minden reggel panamára ébredsz,
szóval, ha egyszer arra visz az út
s a rossz vizet undorral földreköpvé
pirosló orrod habzó borba tús,
egy bús varázs megejt, tudom, örökre,
mert itt írt verset Berda Jóska úr,
a pantallója két araszra vágva,
alul gatyája ki-kiütközött
s a sanda nőszemeknek kapzsi vágya
a csábos térden visszatükrözött,
ha két ebéddel éhgyomorra végzett
a szaftba mártva mind a két kezit,
a sok burzsuj ijedten összenézett,
mind azt hitte, hogy ő következik.

Mint esőlét a zúgó házcsatorna
az őszi ködben hektószám viszi,

a jó piát úgy nyeldekelte torka,
aki nem látta, tudom, nem hiszi,
ismert kadart, rizlinget, szomorodnit
és zöldszilvánit, sillert, malagát,
egy korty italért tán kinyalta volna
mint szomjas arab, a nagy Szaharát
s az étel-ital jó talajba szállt át,
mert megtrágyázta lelke humuszát,
s ha cifra szóra pengette a száját,
káplárban is lefőzött hús huszárt,
míg egy napon Bicsérdy híve lett ő,
hiába várván húsos abrakot,
egyet gondolt és lett belőle kettő:
szegény Berda a fűbe harapott.

És így jutott az égi nagy mezőkre,
ahol a borban nincsen szacharin
s ahol a menüt majd úgy állítja össze
sajátkezűleg Brillat Savarin,
hogy bőven legyen benne sonka, bukta
s amit a földön kedvelt, annyi más
s a fiastyúkból főz az égi kukta
számára finom csirkepaprikást,
szárnyas pincérek vödörszámra hordják
az irodalmi olcsó feketét,
s mikor próbára tennék már a torták
egy elefántnak is a fenekét,
ha már a zsír is megfakult a szádon
és úgy érezed, hogy már menni kék,
ott lovagolj az égi reteráton
és könnyű legyen néked ott a szék
s legyen szükséged este avagy reggel,
ne láss szükséget semmiben se itt,

s törölközőnek használd egészséggel
Kunszery Gyula legszebb verseit.

Ajánlás:

S ha altájad majd pajzán dalra hangol,
oly zordonan, ahogy nem tud se angol,
se longobárd, se kelta, sem görög,
a burzsujok itt lent majd összenéznek,
mert azt hiszik, hogy fent a menny dörög.

PRÓZA

Zsábó Rezső

AZ ELSODORT ELŐLEGEK

Nagy kulcsregény a szabadságharc idejéből több sperhagnival és a hozzávaló karikával együtt, öntudatos magyar írók részéről a legszebb ajándék a nemzet részére.

Előszó a negyvenharmadik kiadáshoz

Mért írtam ezt a könyvet? Kell-e a szó a mérhetetlen mélységek felé tántorgó tragikus magyar baleknek? Van-e értelme a szónak ezekben a nehéz napokat nyögő időben? Ezerszer eladott, tragikus magyar Ézsau, oda a lencséd. S jaj, hol van róla a karmonádli?

Ne ijedj meg, hogyha olvasod ezt a könyvet? A lét és nemlét viharzik rajtad át, megpörget és a farodba rúg. Ó, add át magad a szépség e diadalmas rohanásának s ha a gyönyörtől kidüllednek a beleid, ne késlekedj a nyelved átharapni. Mellesleg minden ellenállás hiábavaló volna.

Jönnek majd a kritika görényei, s megpróbálják kulcsregénnyé rothasztani ezt a nagy rakás szépséget. Ezeknek a saját piszkuktól való életakarnokoknak azt üzenem, hogy a diadalmas magyar irodalomnak köszönhetem lelkemnek

szélesebb vakablakát, ők azonban nagy, széles szívességeket tehetnek nekem.

Csak egyszer hajolt volna felém a nemzet: Dezső, kell egy kis előleg? Ó nemzetem, te láttad kergetett napjaim, feléd nyújtózott tiszta akarásom, céged reklámja lehettem volna, az öt világrész kis Magyar-utcájának nagy piros transzparanse. Hogy szélesebb legyen az ölelés, puhább a csók és nagyobb a lözung. S lettem idegen étvágys tépett pinokkiója, szegény, megrúgott magyar Hófehérke.¹

Nagyméltóságú jóisten úr, aki e sorokat írja, nagyon szelíd, nagyon türelmes ember. Keze, mely egykor arra küldetett, hogy vád és osztó igazság legyen, ma már csak simogatni tud. Hívó és megtért ölelés: jöjjetek hozzám, kis és nagy rablógyilkosok, ti minden pizsoknak mániákusai. Miniszter úr, Zsabó Rezsőnek vissza kell kapnia nyugdíját. Mert öröktől fogva vagyon és nagy az ő hite.

S most menj, hajóm, zúdítsd a lelkekre a lét és nemlét nagy zokogásait, szólaljanak meg a szirénák és szerte az országban álljon meg egy percre a forgalom. És sápadt lihegő ajkak, egymásra torlódó nagy véres szívek fölött kiáltó hosszú trombonok zúgják a légtbe könyvem nyomán az örök-magyar igazságot: noch nie da gewesen!

*Pilvax-kávébáz, 1848–49, jobbra
a bejáratától az első asztal.*

Első könyv WALPURGIS ÉJSZAKÁJA

A szobában egyetlen vastag sugárrá sötödve fonódott be a nap. Bálint lassan felkelt s úgy lépett az ablakhoz, hogy

¹ Csak mellékesen jegyzem meg, hogy az ötven milliót is részletekben kaptam.

ez a lépés maga volt a győztes emberi diadal meg mindenegyéb. Akkorát nyújtózott, hogy fejét beleverte a sublód-ba s apró, gyerekes hangok kacarásztak elő hiányzó fogai közül. Az egész szobát betöltötte diadalmas, fiatal hetvenkét éve.

Aznap már végzett a fajtája iránti szeretetből önként végzett utcasepréssel és éppen Nietzsche-t olvasgatta. Szerette ezt a magányos német szerzőt, akinek zamatos zaratustrája mögött helyenkint figyelemre méltó tehetséget érzett.

– Bejöhetek Sándor?

Sovány fiatalember állott az ajtóban, Barabás Miklós rajzára emlékeztető mélytűző szemekkel. Kezében aznap írott versének, a Talpra magyarnak kefelevonatát szorongatta s szinte lányos szégyenkezéssel várta a választ. Bálint kitárt karokkal sietett feléje.

– Sándor!

A fiatalember, Petőczy Sándor, egy félegyházi kocsmáros-házaspár szerelmének volt késői bizonyítéka. Aszódon végezte iskoláit, majd volt vándorszínész, katona, újdonsász s később verseket kezdett írni. Ezek a költemények, melyekben soha nem hallott fájdalommal zokogta el fájának szenvedéseit, őt magát is annyira megindították, hogy nevét Petroffból Petőczire magyarította. Az utóbbi időben egyetlen szórakozása volt, ha Bálint zsenialitását csodálhatta. Most is azért jött, és Bálint kicsorduló szánsalomal ölelte keblére ezt az ezer sebből vérző, minden rosszra hajlamos, de vitathatatlanul sovány gyereket.

Ezúttal is ölébe ültette és egy darabig kerekecske-gombocskát játszott vele, aztán nagy, szíves tréfálkozással kérdezte?

– Na, hova szaladt a nyulacska?

Sándorból megkínzottan tört elő a szó.

– Ó, Bálint, ha tudnád, hogy irigyellek téged! A te elpusztíthatatlan őserőd az én elrontott, kiferdült életemnek visszájára fordított győzni tudása. Ha tudnád, hogy unom őket, a nagyképűeket, strébereket, műítész és költő urakat, az egész intellektuális, gázlámpás, lóvonatos modern Budapestet. És itt kell nekem, Petőczy Sándornak megdögle-nem! Bálint, te tudod, hogy mióta írok, egy gondolat bánt engemet...

Bálint szelíden mosolygott.

– Tudom. Ágyban, párnák közt halni meg. Attól félsz, hogy elhervadsz, mint a virág, amelyen titkos féreg foga rág. De pajtás, ahogy én téged ismerlek, felesleges az ag-godalom. Sokáig várhatnak még a Honderű kritikusai.

A hírhedt folyóirat említése felbőszítette Sándort. Öklöbbszorult az arca és sírósan köpdöste a szavakat.

– A piszkok! Az aljasok! Kinyalhatják a lelkemet! Ők támadják Petőczy Sándort! A Hosenduftok, Strauszok, Dreckhauserek! Az fáj nekik, az én dacos, kérlelhetetlen magyarságom!

Bálint egy kicsit lovagoltatta, aztán megtörölte az or-rát. Úgy folytatta.

– Nem való ez neked, Sándor. Elviszlek a falumba. Emlékszel még a régi szűztiszta akarásos gyerekkorokra? A komámasszony hol az olló, meg a Mensch ergere dich nicht...

Sándor arca felderült a falujában szokásos népi játékok hallatára. Nagy gyerekszemei elkeveredtek a mindensé-ggel s percekig tartott, míg újra megtalálta őket. Úgy mon-dta, inkább magának.

– Ó, Bálint, te megállíthatnád a sors kerekét. A te nagy büdös eszed legyőzné az ezeréves magyar fantomászt. Ma te vagy Magyarországon a magyarabb jövő, a szélesebb mo-soly és a megtárgult tüdő, hogy a zsigereidről ne is beszéljek.

Bálint nagyot, szívből jövőt kacagott. Diadalmas nevése betöltötte az egész szobát, egy része ki is szorult a spájzba.

– Fityiszt az orrodra, kisapám! Belőlem nem fognak kis emberkukackák katedrát lakmározni a halálom után. Ami pedig a tüdőtágulásomat illeti, azt bízd Likacska professzor úrra, aki már biztosan összegurított róla egy nagyon tudományos doktori értekezést. De mi lelt téged, öcskös?

Sándor rémült, vacogó szemekkel meredt a semmibe. Arca egyszerre megnyúlt s mellényén kidagadtak az erek. Az egész ember egyetlen borzalmas tetemrehívás volt, amint kitört rajta öröklött influenzája. Kezei, lábai hisztérikusan rángatóztak s másodpercenként ötöt-hatot rúgott a Bálint fenekébe. Gallérja alól sírósan bugyborékkoltak elő a szavak.

– Bálint, édes Bálint, ugye nagy ember vagyok? Ugye nagyon nagy ember vagyok?

Bálint nagy anyás mozdulatokkal álomba ringatta, szelíden tisztába tette és jól betakargatta, hogy meg ne fázzon. Nézte az alvó gyermeket s diadalmasan forrósodott ki rajta a megtalált igazság:

– Milyen szépek is vagyunk mi ketten...

Második könyv

A BŰNÖS VÁROS

A kávéház kiugró teraszán Sándor unottan hevert az írók közt. Mint mákoscsík a vagdalt libamellhez, úgy terebélyesült köré a főváros minden strébere, aki az irodalomból akart magának halhatatlanságot nyálazni.

Közvetlenül mellette, lehetőleg az ülepén, nagy busa fejét a levesbe hajtva, Anda János, az epikus ült. A már

nem fiatal költő egy biharmegyei földművescsaládból származta magát a világra. Tanárai a gimnázium elvégzése után belepüfföltek egy jegyzőre való tudományt, féktelen nagyravágyása azonban többre ösztökölte, s mikor az egyik – egyébként meglehetősen színtelen – irodalmi társaság pályázatot hirdetett valami nemzeti hőst strófákba rángató verses elbeszélésére, Anda Jancsi nekidurálta magát s olyan toldimiklósos, lajoskirályos eposzt gurított össze, hogy a bírálóbizottság a negyvenezredik sor utáni végkimerülésben neki ítélte a díjat. Ettől kezdve Jancsi hivatásos balladairó és elismert epikai szaktekintély lett. Csak úgy potyogtak belőle a nemzeti hősök, verseiben úgy jött vissza a magyar múlt, mint borsostokány egy katzenjammeres hajnalon. Sándorba a gyengébb ösztönös akaszkodásával kapaszkodott, sikerült is neki valami sírig tartó barátságot összeeszkábálni a késői irodalomtörténetek számára. Titokban azonban ki nem állhatta s ha csak tehette, rajzszöget rakott a székére.

Mint egy kilencedik fizetési osztályba tartozó kisisten, vastag szemölcsét hanyagul homlokára tolva, Vahocska, a lapkiadó trónolt. Öt folyóirat, kilenc napilap és három kalendárium hirdette szűnni nem akaró szláv étvágyát. Pest minden újságja az ő pocakját zabálta nagyra s remekül tudta a módját, hogy apró előlegekkel jármába fogja a tapasztalatlan, bálzáki nyomorban szenvedő fiatalokat. Ő volt az ifjú írói nemzedék önzetlen Drakulája, aki egyszerre öt likon keresztül frankensteinezte ki áldozatainak vérért. Sándorra majdnem végzetes lett ez a mecénási modorban való szenvedés. Könyvének újabb és újabb kiadása majdnem nyakába feleségezte Vahocska egyik nőnemű hajtását s a végzetesnek induló frigyládát csak a mit sem sejtő leánya korai halála akadályozta meg. Az irodalom egy kötet szerelmes verssel gazdagodott, de Vahocska ettől kezd-

ve növekvő gyanakvással figyelte a fiatal költő öröklött tudóbaját.

Nagy felleghajtó köpenyét cugoscipőjébe gyűrve, mint egy étvágyba torzult harapás, feszengte magát költővé Tomka tiszteletes úr. A szerény kis falusi sváb egyszer verses katalógust állított össze szűkebb pátriájának virágairól. Nosza, egy megkegült literátor nyomban rábeszélte, hogy nyomtassa köteté ezt a megpuffadt palántagyűjteményt. A mindenki által érthető, népszerű nyelven összeeszkábált betűmoslék hatalmas sikert aratott s mert a szerző közismert jámborsága nagy diplomás garancia volt a nyugalomra, hivatalos körök is a reverendája alá nyúltak. Tomka tiszteletes úr virágregéi így kerültek bele az olvasókönyvekbe s az egész ember műveivel együtt Sándor egyik fő undorodását képezte.

Félkézzel Walter Scottra támaszkodva, egyszerre öt regény firkálása közben Móka, a regényíró szürcsölte egyre sötétebbnek látszó feketéjét. Ez a hihetetlenül termékeny emberke, akit kizárólag a hazai nyomdák elburjánzása és az íratlan zsidó szolidaritás dobott felszínre, egymaga többet írt, mint az összes többi író együttvéve. Könyveiben kizárólag nagyon jó vagy nagyon rossz emberek szerepeltek s a kis törtető, mint egy Szomaházyba oltott Hugó vigéckedte fel magát az ország első írójává s volt kirakatosan karakán és karakánosan kirakat. Közismerten ibolyakék szemeit állítólag festette.

S ezek az emberek, kis és nagy hiúságaik hangos megszállottjai szolgáltak ijesztő staffázsul a kornak, mely maga is cél és ok nélkül tántorgott lebíratatlan végzete felé. Idegen, gyökértelenül idegen volt ez a társaság, mely minden lélegzetvételével a sokezeréves Ahasvér vérhasát jerikózta recsegő kürtté, mindegyikük felett ott zsidózott az örök bolygó, s a szörnyű bachanál

egyetlen vérfoltos halotti lepelként borult a kifosztott város fölé.

Harmadik könyv AZ ELSODORT ELŐLEGEK

Ezen a reggelen Bálint a szokottnál huszonnégy órával előbb ébredt s ez az egynapos differencia nagy, infanziás örömmel töltötte el. Megtapogatta friss, tesseni vajra emlékeztető izmait s negyedóráig győzelmi indulókat dobolt dacos turáni pocakján. És csodálatos színekben játszó nadragulyával etette a lelkét: ó, szép vagyok, ó, nagyon szép vagyok. És harántcsíkosan visszerezett lábain végignyargalt a tüzes tavaszi podagra.

A mozgósítás híre munka közben érte őt, azonnal abbahagyta az utcaseprést s felöltve dragonyostiszti egyenruháját, elsőnek jelentkezett a Sőhivatalnál, ahol saját kérelmére az egyik dunai propellerre osztották be főcsővezetői minőségben. A tragikus múltú nagy magyar folyó legveszélyesebb szakaszán, a Pálffy-tér és az újpesti híd között teljesített szolgálatot s alig hat hónap alatt három ízben tette meg oda-vissza az utat. Ismerve rettenetes nagy esztét, a katonai hatóságok több ízben felajánlották leszereltetését, de ez a csodákra termett magyar Apolló, aki játszva egyesítette magában a világ összes hiányzó jó tulajdonságait, makacsul a helyén maradt, úgyhogy a tizenkettedik kazánrobbanás után erőszakkal nyugdíjazták, megtiltva neki, hogy még egyszer a hajóra tegye a lábát.

Szerte a világon végsőket rángott a véres kakasviadal. Soha nem képzelt ijesztő tétbe fordult át a véres ferbli s egyedül Bálint sejtette, hogy a ferblivel együtt kiöntik a gyereket is.

Egyéb kellemetlensége is voltak: bevonulásakor egy dacos magyar mozdulattal lemondott utcaseprői nyugdíjáról s a hivatalos hatóságok mégis megtagadták az összeg folyósítását. Ez a minden Mákiávellit túllogikázó sátáni rosszindulat sehogyan se ment Bálint nagy magyar fejébe.

Éppen kétszázötvenedik cikkét írta ebben az ügyben, mikor a főpincér egy borraivalós mosollyal fülébe sunyította, hogy valaki beszélni óhajt vele.

Fiatal parasztleány állott előtte, afféle magyar Royal Apolló, feje a mestergerendát verdeste, széles vállai kissé kinyomták a kávéház falát s egy-egy lélegzete időnként öt-hat vendéget sodort ki a helyiségből. Bálint megbűvölve meredt a nagyszerű magyar fajta e csodálatos kiágazására. Minden a falujára emlékeztette rajta, az egyszerű ízléses szmokingtól kezdve egészen a kezében szorongatott ekeszarvig, amely ezer év megcsalt magyarját szimbólintotta számára.

– A paraszt! – viharzott át Bálinton a megismerés. – Ó, örök Tiborc, fajtám legyőzhetetlen folytatója, élet és akarárs, harc és diadal, meg-megújuló csók, írás, magyarság és hatalom...

Abbahagyta a leltározást és szeretettől széles szavakkal ölelte keblére ifjú rajongóját.

– Na mit akarsz, öcskös? Talán bizony a Sintér tanár úr új esztétikája csördített a nyakamba? Maholnap az ország minden taknya nálam egzotikumozik össze.

Határtalan szeretet húzódott meg az első hallásra kis-túlon túl fogadtatásos szavak mélyén. Az ifjú lázas rajongásba tikkadó hangon mekegte:

– Mester, én mind az ezer könyvét elolvastam. Tessék nekem megmondani, mi az a nagy magyar igazság?

Bálint szomorúan mosolygott.

– Ó, fiam, nagyok az én vétkeim. Tüzes felkiáltójelnek küldött a magyar televény...

A fiatalember ragyogó arccal vágott közbe:

– ...És idegen étvágys védten martalékának tetszett lenni. Tessék elhinni, én készöltem Zsabó Rezsóból. De mi az a nagy magyar igazság? Meg, hogy megindul a falu és akkor minden jó lesz. Tessék mondani, nekem, mint helybeli lakosnak, aki kvázi érdekelve van a dologban, hogy indul meg a falu?

Bálint akkorát rúgott ifjú rajongóján, hogy az két kirakatüeggel együtt érkezett meg az utcai járda nagy magyar Keleti-pályaudvarára. Csak annyit tudott még kérdezni nagy áhítattal:

– És tessék mondani, mi az az Állam-atommá való áteszközülés?

Hirtelen óriásira nőttek az árnyak. A kávéház ablakai valószínűtlenül megvastagodtak s a főpincérnek hosszú hegyes fülei nőttek. A függöny egyetlen roppant rántással leszakadt s a feketekávé apokaliptikus gyorsasággal kicsapott medréből. És kések és villák és ráncokba gyűrődött tányérok fölött nagy denevérszárnyait lengetve kuvikolt a végtelen magyar záróra.

Mária Sándor, az európai

Lóri szerint a kiváló író új történelmi hátterű romantikus regényen töri fejét. Választása Bárczi Benő érdekes figurájára esett, aki, mint tudjuk, egy kellemetlen félreértés folytán visszacsinálhatatlanul öngyilkos lett. A nagy feltűnést keltett barakiri rejtélyes háttérének titkait mesteri kézzel bogozza Mária, mind-azok a szépségek, amelyek a jeles regényíró műveiben eddig külön-külön jelentkeztek, most

kollektíve nyűgözik le a szépségre éhes olvasót. A regény első fejezete a csodálatos papagáj előadásában így hangzik:

AZ ERDŐBEN

Egy férfi feküdt a fák alatt, nem idős és nem fiatal, hatvanon innen és Miskolcon túl, valahol Radvány környékén s ajkán azzal a titokzatos mosollyal, mely ott tenyészik minden helybeli öngyilkos szájaszélén, mint a futónövény, lassan eluralkodva az egész arcon. Mert öngyilkos volt ez a fiatalember, bizonyos Bárczi Benő, ezt teljes határozottsággal meg lehetett állapítani, nem teste teljes mozdulatlanságából vagy a kabátja alól literszámra ömlő vérből, de sokkalta inkább a belőle áradó csendből, mely disz-

szonánsan törte át az erdő monoton lármáját, igen ez a halottakat jellemző szűkszavúság teljes mértékben igazolta a róla elterjedt különös híreket, miket suttogva adtak szájról szájra előbb csak néhány kóborló vándorlegények, hogy néhány óra múltán az összes Kundok és Abigélek erről trécseljenek mosogatás után. A csend, e szaporaszájú vénasszony terjesztette a mendemondát, mert vér és merevség és tör, mely hosszú és hegyes, magukban mit sem bizonyítanak, úgy egészítik ki egymást, mint egy kisse markáns színekkel festett csendélet sápadt kontúrjai valami castiliei képen. Goya, igen Goyára emlékeztetett a kép, Don Francisco di Goyára, aki a madridi művészeti akadémia igazgatója volt s egy kissé a francia impresszionizmus előhírnöke s a király udvari festője, addig kelepelve ebbeli minőségében, míg kegyvesztett és száműzött lett. Az udvar és a közélet erkölcstelenségeit ostorozta a nagy magyar Alföldnek ez a bús madara, ki szemtanuk állítása szerint később elhagyatva állt magában ama telkek egyik lábában, hol költők, filozófusok és bukott bankárok kerestek olcsó menedéket, néha rezignációval gondolva vissza az időkre, mikor finom és kiillatosított donok és donnák két corrida között arról vitatkoztak, vajon ő hozza e a gyereket.

– Bikaviadal! – mondta keserűen –, ringyók! – tette hozzá, maga se tudva miért, érezve, hogy e két szó örökre és elválaszthatatlanul, most és mindörökre összetartozik. S egy jelenet jutott eszébe, mely Sevillában, egy asszony házában játszódtott le, egy asszonynál, aki mór stílusban berendezett szobáját különös célokra adta ki, férfiak és nők jöttek össze nála előre megfontolt szándékkal s nem egyszer reggelig elhúzódtak ezek a bizarr és furcsa találkák, alapos okot szolgáltatva a caballeros és senoriták botránkoztatására, kik kénytelenek voltak órák hosszat ácsó-

rogni a hideg spanyol éjszakában, míg végre ők is sorra kerültek.

– Ne felejtse el, hogy a beszélgetési idő három perc – motyogta lázasan és önkívületben és Magyarország jutott eszébe, ez a különös furcsa és egzotikus tartomány, végtelen rónáival, álmos vizeivel és kócos fáival, melyek egyikének tövében a két lappal előbb említett fiatalember feküdt vagy talán támaszkodott, néha azt a látszatot keltve, mintha a fa támaszkodna hozzá, mintha a fa lett volna öngyilkos s most támolyogva a beléje szurdalt ágaktól, elzöldült levelekkel keresne menedéket a végső összeroskadás elől. Nem is egy fa, hanem egy hasonlat tövében feküdt ez a szerencsétlen főnév, kinek megtépett szórendje alól harsogva és könyörtelenül s valami bájos szemérmertlenséggel bukkantak elő összes mellékmondatai, riadtan kapkodva valami megváltó cselekmény után.

Ekkor lépések hallatszottak.

CSALAMÁDÉ

legelő kicsiny birkák számára

232.

Arról, hogy az ember olyan, mint egy Meidinger-kályha.

De van egy másik dolog is, nem kevésbé fontos s a végletekig el nem hanyagolható. Szüntelen égés az élet, tested, ez a túltömött kandalló nemcsak melegít, de kormoz is, s ha meghitté teszi lelked albérleti szobáját, néha be is füstöli azt. Ilyenkor ne az ablakot nyisd ki azzal az átlátszó és némileg kényelmes célzattal, hogy holmi jótékony huzat

rendezze azt, ami úgylis a legnagyobb rendben van, okos légy s hagyd el a félmegoldásokat. A bifsztek éppúgy hamut hagy maga után, mint a bableves, hamut, amelyet a szélbe szórhatsz vagy a fejedre hinthetsz, de mindenképpen el kell távolítani a magad és mások érdekében. Mint a régi remeték, otthonod a pusztába építsd, házad zöld legyen, társaid néhány újság és cigaretta. A világ, amelytől menekülsz, így is megrontja magányodat s irgalmatlanul rádkopog feltéve a goromba kérdést, hogy tulajdonképpen meddig akarsz még ülni. Ilyenkor ne törődj a rádzúduló szitkok özönével, hisz amit tettél, nagyjából bölcs volt s az egész világra vonatkozó. Valahogy így tett a Napkirály is, ki bizonyos alkalmakkor szintén gyalog járt. S ne mondd, hogy értelmetlenül: ember lett ő és európai. Kályhafűtőből bíboros.

651.

A vajas zsemléről

Várd meg míg a viszály elvérzik a csatákon s az árak újból stabilizálódnak. Akkor végy hat fillérért egy zsemlét és tizenhatért vajat a sarki fűszeresnél, lassan és megfontoltan vásárolj, mint akinek nem sürgős a dolga. Nyugodt és kimért léptekkel menj haza, se jobbra, se balra ne nézz. Lát-szólag teljes könnyel lépd át házatok küszöbét s ha otthon kényelembe teted magad, mozdulataid nem figyelik kaján és kíváncsi tekintetek, akkor, de csakis akkor vágd fel a zsemlét a konyhai késsel bátran és horizontálisan. Helyezd el a vajat a zsemle mindkét felének fehérebb felületén, s az újból összeillesztett süteményt fogyaszd el oly módon, hogy egyidejűleg fogaid is foglalkoztatva legyen-

nek. Meglepetve tapasztalod, hogy éhséged alábbhagy s talán te is hálával gondolsz a tűzföldi indiánokra, akik először gyártották szériában ezt a tápláló és teljesen ártalmatlan növényi eledelt. Igen jó még a Pick-szalámi és a prágai sonka.

928.

Arról, hogy mindig dolgozz

Dolgozz mindig, mintha életed egyetlen értelme a munka volna. Emlékezzél a nagyokra: Sokrates poharat mosott, Diogenes hordókat gyártott. Figyeld a látszólag gondtalan madarat, bizony mondom néked, munkába megy, ha nem hiszed, helyezz egy félbevágott erős zöldpaprikát a szárnyad alá és repülj utána. Mindig és mindenütt dolgoznod kell. Szabó vagy? Ne szólj, ne beszélj, nyelved helyett a cérnát öltögesd s szent elégtétellel figyeld, mint dagadnak tőle bicepszeden az izmok. Író vagy? Figyelj a szabóra s ne engedd kilógni magad. Nem azért élsz, hogy megírd, azért írsz, hogy megélsz. Dolgozz, az anyád istenit.

1001.

Arról, hogy ne dolgozz örökké

Ne dolgozz mindig, mintha életed egyetlen értelme a munka lenne. Aristoteles nem dolgozott. És Platón se. És Montaigne példázata a madarokról, akik nem vetnek, nem aratnak és csűrökbe sem gyűjtenek, holott joguk lenne csűrni, csavarni. Vesd meg a munkát! Szabó vagy? Cérna

helyett a nyelved öltögesd, öltöny helyett forgasd ki sarkaiból e világot a hozzávaló zugehörrel együtt. Író vagy? Figyelj a természetre és okulj belőle. Nem azért írsz, hogy megélj, azért élsz, hogy megírd. A frász essen bele, az ember egészen belezavarodik.

Lilahy Zajos

A MI KIS FATORNYAINK

*Külpolitikai vezércikk
3 felvonásban,
lapzártá előtt öt perccel*

Előjáték

Kállay: Uraim, tekintettel arra, hogy 1943-at írunk és az oroszok egyre közelebb jönnek, anélkül, hogy a németek távolodnának, kéne valamit csinálni, aminek a zsidók örülnének és a németek se bánnák.

Horthy: Akaszd fel magad.

Kállay: Azt nem bírja el a költségvetés. Ellenben mit szólnátok néhány fatoronyhoz?

Horthy: És fog az menni?

Kállay: Legalább kétszázszor.

Első felvonás

Dr. Dreckhauser Ignác (*született német úr, akit mostoha végzete Magyarországra vetett, mint ötödik hadoszlopot, fiatalnak, ifjabb Dreckhauser Töbötömnek, aki viszont már az aranykalászos magyar Lipótvárosban született, magyarul igaz német alaposággal*): Na mármost, ha a levegőt

- másodpercenként ötvennel veszed, betartva a szinusz-
kotangenst, megkapod a szintetikus böfögést, ami sem-
mivel se rosszabb, mint a valódi. (*Kopognak.*) Herein!
- Mokány Berci (*igazi magyar úr a szomszédos mikszáth-
ból be*): Szervusz Nácikám, örülök, hogy egyetemi fő-
magánvádló lettél, megjegyzem, már az iskolában
utáltunk téged, igazi piszkos sváb voltál...
- Erdmándorf (*német követ a nézőtéren*): Halt! Was sagt
dieser?
- Mokány: ...de abszolút korrekt úr! (*Ezt is lefordítják a
követnek, mire megnyugszik.*) Ronda, törtető stréber
voltál, igazi porosz disznó, de nagyon tehetséges.
Legjobb lenne, ha visszamennél Germániába. Meg-
jegyzem, nagy nép vagytok, azt meg kell hagyni. Azt
meg, fene a pofátokat. No, de itt a kedves feleséged.
- Dr. Dreckhauser Ignácné (*született Dobó Katica,
igazi magyar nagyasszony, bejön*): Bercikém, nem tu-
dom, mi van az urammal, egy idő óta folyton Német-
ország térképét tanulmányozza és tagja a nyilaske-
resztes pártnak. Lehetséges, hogy ő egy jobboldali
lenne?
- Mokány: Az lehet, mert az oroszok Vitebszknél áttör-
ték a frontot.
- Dr. Dreckhauser Benőné (*született Klein Emőke,
igazi asszimilált zsidó asszonyka be*): Jaj, istenem, bo-
csássatok meg, hogy ilyen kellemetlen helyzetbe hoz-
talak benneteket, ha ezt tudom, eszembe se jutott
volna, hogy származzak. Ne haragudjatok, hogy ilyen
soká voltam. (*El*).
- Ignác: Én nem haragszom rátok, ti magyarok kis nép
vagytok, de nagy nép. Ezt nem azért mondom, mert
német vagyok, de igazán meglepő, hogy ilyen kis or-
szág ilyen szép dolgokat produkáljon és ha jól emlék-

szem, az angolokon kívül nektek volt legelőször – wie sagt man? – alkotmányotok. Milyen kár, hogy én németnek születtem, ha nem lennék német, magyar szeretnék lenni. Oly szép ország, oly vidító, szívet-lelket oly andalító! (*Összepakol és indul Németországba.*)

Tö h ö t ö m: Papa, hogy te milyen édes pofa vagy! (*Mind eléneklik a Sonny Boyt.*)

Második felvonás

I g n á c (*az öccséhez*): Benő, itt az utolsó alkalom! 1939 a mienk! Még ma éjjel válj el a feleségedtől és gyere velem Berlinbe.

B e n ő: Én az én kis Emőkémtől? Bolond vagy te, Ignác. Váljak el az én kis asszonykámtól, akinél jobb a sólet, mint Stern bácsinál?

I g n á c (*indulatba jön*): Benő, ne tagadd! Te is disszimilált vagy!

B e n ő: Nagyon tévedsz! És jó lesz nem zsidózni, az egész nézőtér tele van velük. (*Begombolja a kabátját és méltóságteljesen el.*)

I g n á c (*tovább pakol*).

Függöny

Harmadik felvonás

I g n á c (*még mindig pakol*)

D r e c k h a u s e r n é: Ignác, be kell vallanom, én nem megyek veled. Tudat alatt nekem is fatorony-komplexumom van.

I g n á c (*megdöbbenve*): Hogyan? A ti falutokban is fából van a torony?

Dreckhauserné: Bizony. És madzag a húzója. De a fiamat nem engedem elvinni. Én őt a nemzetemnek neveltem. A te szorgalmadat, de az én szívemet örökölte.

Töhötöm *(részegen betámolyog)*.

Dreckhauserné: Na, itt ez a bűdös kölyök. Apáddal mész, vagy velem maradsz?

Töhötöm: Veled maradok. Nagyon szeretem a németeket, de én magyar vagyok. Ha nem lennék magyar, német szeretnék lenni. De hálaistennek, magyar vagyok. *(Elmegy Hunyadi-páncélosnak.)*

Függöny

Utójáték

Oláh György: Tetszett figyelni? A zsidó tud asszimilálódni, de a német nem. Ügyész, ügyész!

Adlerné *(a Sas-utcából)*: Persze a zsidó lányt nem az Ajtay veszi el, hanem az a nyiszlett Tassy Bandi. A helyett, hogy örülnének, mikor ilyen tüchtig lány kerül a családba.

Magyar rádió: Mert ez az ország mindenkit megbecsül fajra és felekezetre való tekintet nélkül. Rövid szünet után az új zsidótörvényt ismertetjük.

Kállay *(egységét tapogatja)*: Nem mondom, azért ez a két lovon való ülés kicsinálja kicsit az embert...

Vége

Bodolányi János

KONT, AZ KEMÉN ÜTÉZ

*Nagy árbájikus regény az Sigmund ke-
rálok korából valódi árbájikus keralábé-
val, meg egyéb varázslatos fűszerszámok-
kal. Kutyának, hogy beadták vala, nyom-
ban felfordula. Annyi baj leend, csupán az
villamos haladjék ézös sebességgel.*

Első könyv

Hatalmas porfelhő szállt végig az úton. Ott, ahol a domb lassan emelkedni kezdett, harminc nemes tartott Budára, nagyjában készen a szabad halálra. A pártütők élén egy szikár, magasnövésű fekete ember haladt, akit a többiek maguk közt csak per Kontnak emlegettek s még a többiekhez viszonyítva is szokatlanul kemény és vitéz volt. Öltözéke és megjelenése után úgy hatott, mintha a Tolnai Világlapjából lépett volna ki, csupán archaikus beszédmodora árulta el, hogy valahol a tizenötödik században szolgál.

– Látjátok feleim – mondta szomorúan – mic vogmuc. Isa por és homu vogmuc...

– Ugasságod vagyon – bólíntott az egyik, szám szerint a huszonnyolcadik nemes. – Lám, mastan is, hogy men-

nénk Offen-Pest erányán, kérdés, hogy kerál mingyenest él-e velünk. Merthogy mi levénk, de ü meg vala.

Ilosvay Selymes Péter lassan megtörölte a bajszát. Úgy mondta lassan.

– Emmán igaz. Béka rugaszkodván kötél szakad vala. Sömmi értelem, hogy tagadván. Mög es hala. Mégis beszé-lye szárnyala. Később, hogy úgy lett, szár nélkül is nyala.

– Nyala vala – tette hozzá Tinódi Lantos Sebestyén archaikusan.

Mind nekiültek és lassan hozzákezdték a pörkölt evé-séhez. Kont elgondolkozva nézett maga elé.

– Kerál egyúttal csiszár is – mondta bosszúsan, nagyo-
kat falva. – Német-romániai csiszár. Münk meg héjába!
Bár tennapom láték egy filomélát. Röpködék vala. Akkor
menék Görcs apóhoz. Ű mondta, filoméla nem csíp. Rei-
szolt is küröszöt.

– Mekkora küröszöt reiszolt?

– Nagy küröszöt reiszolt vala. Béboritá háza faláját.

– Sokára boritá?

– Egy nappalig és kettő hejszakára. Hitte is, amit mon-
da. Már minket elada Vajdafy. Oszt ha kerál előtt megál-
lénk zordonan...

Mind hallgattak. A pörköltnek teljesen elfogyott a le-
ve. Már csak egy kis vala maradt. Kont lassan befödte a lá-
baskondért és vizet húzott a hajcihóba, majd lassan ki-
eresztette a kéjgázt, gondosan ügyelve rá, hogy a csizma-
dia leülepedjen.

Göre Gábor lassan szürcsölte a fürdővizet.

– Mikor én az Kátsa cigánnal az külországokat járám,
ö. m. a. f. el is jutánk vala az párisi nagy árvaházba, ottan
valának francuzos narantsok, ám nem találánk sehol az jás-
pispnak valót. No, oszt hogy ez a gyehennafajzat Kátsa már
nagyon igényelte az sürgetőséget, jutánk vala az edényze-

tes kamerába, hol is telíténk vagy öt köblőre valót. Ám iskolánk is nyomvást, mert jövének segédi belső hartzosok, oszt nagyokat rugának vala, ö. m. a. f.

Lassan feltünedeztek előttük Budának tornyai, valódi tizenötödik századbeli hangulatot keltve a lassan lovagló archaikusokban. Pesten rövid pihenőt tartottak, Budán pedig a bős király előtt megálltak zordonan. Gyors névsorolvasást tartottak és örömmel állapították meg, hogy mind a harmincan megvannak.

De már ott lebegett a végzet felettük.

Tizenötödik könyv

Zsigmond király aznap ballábbal kelt fel. Szép, derűs nyári reggel volt, a kapucinusok templomában éppen éjfélmisére harangoztak. Lassú, fenséges mozdulatokkal húzta fel harisnyáit, tiszta lábravalót öltött és felcsatolta aranyozott szegedi papucsait. Ezután lesietett a térre, ahol már várták őt a harminc nemesek s a király rögtön észrevette, hogy szemükben a nemes harag s a kar hatalma van. Főleg a karhatalom bosszantotta. Nyomban felült trónusára s szólt ajkiról a gőg.

– Hé, ti ebenfajzott bins pagánok! Hogy a nyevola rágná meg gercses szüetek. Boruna-e feldig retketes térgyitek! Így gyüttök-é az kerál elejbé, ez lenne-é a háládat, kedég ugasságos szüöm mindétig atyándi vala, híven az törvejnes keresztény kerál kirjelejumához.

S fenyegetően tette hozzá.

– Abrakadabra, ham, ham, ham.

A harminc nemes döbbenten nézett össze. Érezték, hogy a király lefőzte őket s rettegetek, hogy nem tudnak elég archaikusan válaszolni. De Kont, a kemény vitéz bátran előlépett s megrázta ősz fejét. Az ember azt hihette

volna, hogy egy erdő rengeti hatalmas üstökét. De nem rengette.

– Nem úgy, kerál, az égre nem – mondta –, mi nem leendünk pártos hartzosok. Ézös barétom, egyájtalan mért fermedsz felénk, szüed mér girjed fertelmes harangra? Münk nem fenyegetvén kroncsidat, az szünthe nélk boríjja őszetes fejjeted. Kit felkene a magyeri nép s rendezvén magyeri lóversenyeket s adának totalizatór ötre hat. Megfáradt lábon münk meg nem térgyelünk, beszéljél meg nem győzheted az Hédervári kant.*

– Úgy van, ö. m. a. f. – helyeselt Göre Gábor.

Zsigmond kezdte elveszteni türelmét. Kont vakmerő szavai nyilvánvalóvá tették, hogy korabeli pártütőkkel áll szemben. Emellett bizonyított ruházatuk, valamint a nemrégén lefejezett Husz János is. Megkeményítette szívét s elhatározta, hogy továbbra is archaikus marad.

– Úgy monád, nem leszen térgyelés?

– Nem es.

– S hogy térgyetek meg nem hajlana hajlálnak hajlálával es?

– Úgy es.

– S hogy hiába tárgyalás, nem leszen térgyelés?

– Nem es – mondta kórusban a harminc nemes.

A néma légbe nem vegyült csak a legkisebbke jaj, csak a tömegnek ajkain kelt egy elnyomott sóhaj, ezt azonban sem Zsigmond, sem a pápa nem vette észre.

S a téren lassan feltűnt az óriás bakó.

Harmincadik könyv

Reggeltől késő délutánig tartott a kivégzés. Elsőnek Ilosvay Selymes Péter nyelve tört bele egy archaikus mondatba, majd sorra követték a többiek. Kont maradt utolsónak

**E szólásnak – amelyet ma már nemigen használnak – fentebb az a poénja, hogy Kont teljes neve Hédervári Kont István. DL*

és mindenki sejtette, hogy utoljára még leakaszt egy nagy archaikus dumát.

– Már én most elmenek – mondta –, elmenek ama menységes paradejzomba, hol vagyon mindétig korhű nyelvezet.

A hóhér belefojtotta a szót, így haltak meg mind a harmincan. Zsigmond komoran nézett maga elé, kissé sokallta az áldozatok számát. Az előző nap kivégzett Husz Jánosra gondolt, tegnap husz, ma harminc, már összesen ötven áldozat nyomta archaikus lelkiismeretét. S ráadásul a tömeg is kiabálni kezdett.

– Sigmund kerál, sarnok kerál! – kiabálta az egybe gyűlt tömeg, s ha a barátai segítségére nem sietnek, talán még ma sem igazolják.

Lovai Lőrinc

Ama íróink közé tartozik, akik lassan és megfontoltan dolgoznak: betenként két-három regénynél többet képtelen megírni. Erre a teljesítményre is csak úgy képes, hogy bevezette a névelők racionalizálását, körmondatonként ötöt-batot spórol meg. Igen nagy súlyt fektet a történelmi hűsége és a korbű nyelvezetre, melyeknek tökéletes elsjátítását több órán át tartó históriai kutatásainak köszönheti. Egyik regényében szóvá tette, hogy a botozástól az ember feneke tönkremegy, azóta kritikusai szadistának tartják. Népszerűségét még a hírlapokban megjelenő cikkei sem tudják megdönteni. Az alábbi regényrészlet „Bérszerződés” című nagy történelmi könyvéből való, amely az Árpád-korabeli daliás nyilas időket eleveníti meg lenyűgöző erővel. Ára a Szabad Nép előfizetésével kombinálva lényegesen olcsóbb.

I.

Fák lombjai sötéten bólogattak. Eső nagy komor cseppekben hullott. Fák alatt lomhán eltehenkedve emberek heverték. Mondatok továbbra is névelő nélkül állottak.

Nyugatról lassú szél indult el, egy-egy levelet kergetve, vissza a feladónak.

Keleten már pirkadt. Felkelő nap sugarai álmosan gyülekeztek aznapi sütéshez, halk buci-illatot sodort a pék.

Délen két veréb pörölt, majd elrepültek, vissza se néztek, Északnak egyik, a másik Délnek.

A többi világtájakon aránylag nyugalom volt.

Öreg Robotos lassan feltápáskodott. Öreges mozgással kétfelé simította kancatejtől csepegő korhű bajuszát.

– Hé! Osztán ha fel is kelnénk!

Itt is, ott is mozgás támadt az alvók között. Különös emberkupac volt ez, a legnagyobb szellemi nyomorúságban éltek s a jelvényük után nyilasoknak nevezték magukat. Egész Pusztaszer rettegte őket, ha dülva és fosztogatva végigszáguldottak egy redakción, egyetlen egészséges ötlet nem maradt utánuk.

Az egyik tatárképű, vörösarcú magyar, névszerint Hübner lassan gombolgatta dolmányát.

– Mink most már mehetnénk akár a sárgába is. Hej, nem így volt ez Rajniss urunk idején...

– Osztán te lennél hithű nacionálista! – csúfolódott Kruxlhaber, a segédigric.

A tatárfejű méregbe gurult.

– Befogod a pofád, te gyüttment? Te tanítasz ki engem nemzethűségre? Tudom én jól, hol voltál te Krisztus előtt tizenkilencben! Majd én megtanítalak rá, mi az a harmadik internacionálé!

A vaskos tréfát hangos nevetés követte. Vén harcosok megszokták a kétértelmű kifejezéseket s nem is igen akadtak fent rajta. Nacionálistáknak hívták magukat, mert minden náció képviselve volt közöttük, kivéve a magyart. Újból Robotos vette át a szót.

– Már én csak amondó vónék, hogy nem jó van ez így. Ugyi, hogy mindnyájan tudjuk, mi az a rögséges vérvalóság, osztán mégis. Ki-ki a maga útján... Nem félve, testvériesen... Hogy mindnyájan, hogy meglegyen. Nálam is, náluk is...

Mind helyeslően bólogattak. Nem hiába volt ez a Robotos közöttük a legrégibb pártharcos, mindig tudott valamit mondani, ami aznap még nem volt benne a Pesti Újságban.

– Hát azér mondom. Kéne valamit. Mostan nincs egyebünk a pusztá szerüknél, de ha akarnánk...

Az országban futótűzként terjedt el a hír, hogy aznap kétezren fizettek elő a Magyarságra.

II.

Senki se tudta róla, honnan jött, kicsoda. Szálas nemzetségéből származott, állítólag külföldi országokba is elvergődött, de csak annyi volt bizonyos, hogy megjárta Berlint is.

Olyan varázsigéket tudott, hogy az öreg Robotos aranyköpései filozófiai értekezéseknek hatottak mellettük. Ha beszélni kezdett, az egyszerű, kétoldali misztifikációban szenvedő emberek zsebében kinyílt a bicska hathónapi fogházbüntetéssel együtt. Elég volt elkiáltania magát: Gyepű! – s egész hallgatósága hisztérikusan rángatózott.

Senki se tudta a nevét, Vezérnek nevezte magát. A felkelők között alig néhányan, darabszámra mintegy tizen-nyolcan viselték ezt a címet, ám ő ezt a mennyiséget is sokkalta s készült, hogy leszámoljon vetélytársaival.

Tizenhatan megkötözve heverték már a domb alján s a gyűlés megkezdéséig lassú tűzön pirították őket, úgy-hogy a pofájukról lassan kezdett lesülni a bőr. Szorgos kezek hátakból szíjat hasítottak, mások szemkitolással csapták agyon a várakozás unalmas perceit.

Hórihorgas alak hetykén állott a máglya előtt, köpenye alatt hosszú hegyes szubvenciót szorongatva. Körülötte néhány nemzetiség a javából: volt közöttük rác, oláh, bosnyák,* félig-meddig a németek is oda számítottak.

* Szélsőjobb/nyilas újságírók. Oláh György az Egyedül Vagyunk főszerkesztője. 1943-ban, amikor a Magyar Csillag közölte Darvas Szilárd Katakomba – Két keresztény beszélget című költeményét, Oláh egy teljes címdoldalon ajánlotta a batóságok figyelmébe a szerzőt, aki éppen Ukrajnában volt irodista tizedes, és akit a cikk nyomán hadbíróság elé állí-

Béla, Imréd fia,** a tizenhetedik lázadó állott a vezér előtt. Mindenki látta, hogy varázslat készül. A Vezér lassan szembefordult áldozatával.

– Dirnix-mirnix!

A lázadó alig észrevehetően összerándult, de továbbra is állva maradt. Besenyő beütést eláruló orra és aznap megjelent nyilatkozatai mély megátalkodottságról tanúskodtak.

A Vezér most panaszos hangon elüvöltötte magát:

– Nagymama! Édes jó dédnagymama!

És négykézláb háromszor körülszaladta a koronázási dombot. A hatás leírhatatlan volt. Az egész tábor kórusban üvöltött, de Gyurka, az oláh túloldította őket.

– Nem igaz! Nem volt nekie! Csak ott, a rózsabokorba! Ahol gyütt! Ahol a világra gyütt!

Hirtelen vadállati üvöltés törte meg a lármát. Béla szétterjesztett karokkal, élettelenül zuhant a máglyára, a tizenhat félig sült karmonádli mellé. Az embereket megőrkítette a sült hús és a sercegő zsír illata. Úgy, ahogy voltak, eszeje és szalvéta nélkül tíz körömmel estek neki a szörnyű lakomának. Ropogtak a csontok, fröccsent az agyvelő, a pincérek alig győzték a forgalmat lebonyolítani.

Az oláh mámoros mozdulatokkal ugrálta körül a tüzet és harsányan rikoltozott:

– Egyedül vagyunk! Hű, de egyedül vagyunk!

tottak. (Az esetet részletesen ismerteti Gellért Oszkár, *Kortársaim című* kötetében: *Illyés betegszabadsága idején a segédszerkesztővel, Örley Istvánnal közösen választották ki a szóban forgó verset a Darvas-kéziratokból. „Darvas Szilárd akkor még nem volt szatíra-író, ilyen bátor verseket írt.” Gellért járt közben az Igazságügyminisztériumban is, egy baloldali érzelmű ismerősénél, hogy a büntvádi eljárás alatt álló szerző aktáját elsiüllyesszék.) Egyébként Rejtő Jenő sorsa is összefüggésbe hozható az Egyedül Vagyunk egyik cikkével. DL*

** Az első két zsidótörvényt meghozó Imréd Béla miniszterelnök lemondásra kényszerült, amikor ellenfelei kimutatták, hogy zsidó felmenői is voltak. DL

Tamási Minden Áron

ÁBEL

A DEMOKRÁCIÁBAN

Regényrészlet

Hogy aztán a nagy zörgésre mégis ki-
léptem a kunyhóból, elibém áll egy
olyan úrféle parasztember s mondja:

– Hát Ábel, elmennél-e kultuszmi-
niszternek a Hargitára?

– Én el s pláne ha hagynak – feleltem.

Rögtön láttam, hogy fején találtam a szöveget, mert úgy
pislogott, mintha értené.

– Úrral vacsoráztál-e már? – kérdezte.

Amiből rögtön kikatyvaringáltam, hogy az érdekli,
mennyire vagyok az égiekkel, mert az Úrvacsora a protes-
tánsok legfőbb lelkieledele.

– A reggeli se rossz – mondtam nagyóvatosan.

– Az hát nem s kivált ha macska – mondta.

Ami székelyül annyit jelent, hogy még mindig jobb, ha
macskát eszünk reggelire, mintha a macska fröstököl meg
minket. Láttam, hogy erősen szemet szúrt neki a nagy bü-
dös eszem, mert újra elkezdte.

– Hát bársonyszékbe ülnél-e?

– Abban igen s de csak a fenekemmel.

– Keresztúrról mi a véleményed?

- Az jó s kivált temetőnek.
- Hát a demokratikus tankönyvekről hallottál-e már?
- Csakis, mert látni olyat még maga se látott.

Nem tetszhetett a válaszom, mert úgy keresztülszúrt a szemivel, hogy a ködmönöm alatt jött ki a pupillája.

- Aztán kit tennél meg államtitkárnak? – kérdezte.
- Én a Katalint s azt is csak Karádról – mondtam.
- Aztán mért?

– Mert ha az nem is kicsiny gazda, de legalább független, aztán így mindig ráér a kultúrára.

Hogy így béolvastam neki, ott is hagyott nagy mérge-sen, én meg csak befordultam a kunyhóba és olyan tüzet raktam az Ortutay alá, hogy csak úgy üstölt.

(Folyt. köv.)

HULLÁMZÓ VŐLEGÉNY TETEJÉN

Kolozsvári rakottkáposzta 3 felvonásban

1. felvonás

(Szín: a Góbé-söröző. Itt-ott elszórva búboskemence, kopjafa, ciráda. A falon különböző kalákák.)

- 1. székely: Pincér, pincér!
- 2. székely: Alászolgája, Hacsek úr.
- 1. székely: Étlap se lenne rossz s kivált ha hozna egyet.
- 2. székely: Jó vicc, csak küssé régi. (El.)
- Vőlegény: *(meg nem értett bilikomgyáros, hajdú és harang-öntő, be)*: Mivelhogy eladám magam, immár nem bili-komot gyártok, hanem ferblit.
- Halina Lina *(kilép az egyik bilikomból)*: Csak így magam-tól, mivelhogy elszegődnék.

Vőlegény: Úgy vélem, takarodj. S mi végre szegődnél?
Lina: Havonta egyszer s főkép szimbólumnak. *(Tűzről pattan és verset mond).*

Hulló kalárisból
bokrétát kötöttem,
mert a tehetséget
nagykanállal öttem,
kicsiny tehetségem
alig-alig rőfnyi,
mivel a küs féreg
nem tudott megnőni.

Függöny

2. felvonás

(Szín az Erdélyi-borozó. A szépen megterített asztalon piros bugyelláris, sárgacsikó, falurossza.)

Menyasszony *(sánta, félszemű, púpos, agyalágyult és ráadásul benne van az összeesküvésben. Ja igaz, hebeg is):*
Ez a ddd... darab kicsit hüühü... hü de jó. *(Nagy derültség.)*

Főszékely: Mert ha a lányom lassan is beszél, de minden bizonnyal.

Lófőszékely: Bé is köti fejét majd Bodrogi úr.

Menyasszony: Bbbb... be is kell, hogy kösse, különben úgy sesese...

Főszékely: Nono! Úgy se, vagy így se, ezen nem múlik. *(Derültség.)*

(Nagy dugójáték, haragszomrád, hol az olló és egyéb székeley furfangok.)

Vőlegény: Miért is nem nőülök, dehanem mennék a csillagok után. *(Hullámszik és mindenkinek beolvas.)*

Lina *(beperdül)*: Béjöttem a városból, minthogy éppen indult a deusz ex masina, oszt megvolt már a jegyem... *(Mind el, kivéve a nézőket.)*

Függöny

2. felvonás

(Újból a Góbé-söröző, óriási székelő népvándorlás, mindenki jön-megy, mint Guidóban a fájdalom.)

Első nyolc székelő: Épp ezért az urat megválasztanók paradicsomvölgyi címzetes apátnak s főképp ha meg nem sértenők... *(El.)*

Második nyolc székelő: Münk már csak ezt a kicsiny toronyórát hoztuk s immár lánc is vagyon. *(El.)*

Vőlegény *(könnyezve)*: Lám, csak addig hullámszik, míg bekövetkezik az én lelkemben a fényességes nagy stabilizáció. Mostantól már csak a csillagok érdekelnek s azok is inkább a konyak minősége szerint.

Lina *(kacéran)*: És én?

1. néző: Maga menjen vissza oda, ahonnan jött.

Lina *(visszamegy a bilikomba és verset mond)*:

Kérem, én még nem játszottam,
nem játszottam, nem játszottam,
bocsánat, hogy meglátszottam.

Függöny

Kakuk Jenő

TERSÁNSZKY MISKA MARCI
MENYHÉRT KALANDJAI

I.

Na, jó is annak, aki már pendelyes korában megtanulta, mi a hebrencse meg a hatodja, de mit kezdjen az, aki úgy csöppent bele a bűvármesterségbe, mint a pocok az ürgelyukba. Mondtam is magamban a huszármiatyánkot, de a keresztet már csak úgy vetettem, ha mint bukfenc lenne.

Ezt a fene nagy állást is annak az édesegy dög komám-nak köszönhettem. Addig kajtatott, addig mondta:

– Ennek való vagy te, Marci, vízipecérnek, nem vagy te olyan megijedj gyerek. Addig maradsz lenn, amíg győzöd a szusszal, ne fázz, pumpálok én beléd annyi luftot, csak győzzed kieregetni.

Hagytam, hadd hedrikáljon, mert már magam is nagyon somfáztam egy kis teddodára, hát csak bele a tenyérébe, aztán sitty a víz alá.

De ki is voltam staffirozva, mint Maros Pista Jézus nevenapján. Gumikucsma, guminadrág, gumiszandál, gumicső, ráadásul akkora gömböc a fejemen, hogy több volt benne a hajza, mint a bré.

Na, de hadd mondom tovább.

Ahogy süllyedek elfele a sok kacattal, hát csak érzem a gyomrom, mint aki avas szalonnára vizet ivott. Jobbra-balra tekergek, egyszerre volt kötél, nincs kötél. Meglódulok, de hiába, mire eliparkodnék, már borulok is a tenger farára, mintha csak a szeretőmé volna.

Meg voltam ám ijedve. Hogy ne is mondjam.

Na, de ez inkább csak ezután jön már.

II.

Mikor már csak úgy vettem a levegőt, mint akinek nem sietős a paszuly, jön ám egy hablány, látom rajta, egészen jó kis lotyó lehet. De igazán takaros fehérszemély, csak annyi a hal benne, amennyire jól csúszik a vinkó. Mondom is neki nagy fohászkodva a bajom.

Csak legyint a farkával és néz rám azzal a gyönyörűséges uszonyával, én meg utána. Hát persze azért itt-ott a pikelye alá is flangéroztam, meg mi, pláne mikor láttam, hogy nem szidja érte az anyám istenit.

Nem bizony.

Na ez a hablány a tündérkirály lánya volt, persze, hogy sok bűvár megtapogatta már, dehát a tenger fenekén halra is ráfanyalodik a férfiember, biztattam is: ne féljen, magam is inkább sügér vagyok, mint bálna.

Hitte is, nem is.

De már az apja, az a vén kótyagos majom ugyan rossz néven vette, hogy úgy ácsingózunk egymásra, mintha két álló desztendeje nyismernénk hegymást.

Na, szó kerül majd erről is.

III.

Mondja a hablány, ahogy ott ül azon a se ember, se hal fenekén:

– Idehallgasson, az a kérdés, tud-e maga zenélni meg kabarét csinálni?

Hát mintha hájjal kenegettek volna, mivelhogy éppen nálam volt a zongorám. Mindjárt játszottam is egy csárdást meg egy kopogóst, de úgy kiraktam, hogy az angyalok se különbül. Ugyancsak megtanított rá még a pusztán az öreg számadójuhász, a Hejfec Jasa.

Na az én sellőmnek csak duvad ki a szeme a gyönyörűségtől, úgy mondja:

– Így aztán meg is ragadhat nálunk, mert az apám egyebet se szeret, csak szvingelni, meg csarlesztonozni.

Azzal se szó, se beszéd, csak ugrik a nyakamba, ott ic-kol-fickol, még az ingem alá is belekucorászik.

Ilyen hallal se volt még dolgom.

De már aztán csak rájöttem egyre-másra, mert volt nekem egyszer egy szeretőm, Klofákné, az öreg százhusz-esztendőс segédjegyző, akitől igencsak megtanultam a biológiát. Ha szerelmes volt, úgy fennakadt a szeme, mint a halnak.

Csaptam is olyan fickándoást ezzel az én vízicefrém-mel, hogy még a vízicsibornak is kijött a gálája.

Eb, aki megbánja.

IV.

Így éltem én ott esztendőszámra, még az apámban se volt jobb dolgom, merthogy az öreg, ha mulatós ember is volt, megnézte, kihez dörgöli a bukszáját. Nem is volt nekem semmi bajom, semmi himi-humi dolog, olyan pucikot fabrikáltam magamnak, hogy a vén trotty király is ellakhatott volna benne. Ne is mondjam a lányát, aki úgy rákapott a velem való szerelemre, hogy lassan háltni járt belém a kapli.

Mégis mi történt?

Jön ám egy nap a habléány, látom, igencsak rosszkedvű. Csapkod jobbra-balra a farkával, csakúgy immel-ámmal turkál a vízben, azt is mihamar kiköpi. Kezdem faggatni úgy-így, mi a baj, lelkem, Mariskám, simogatom is, de már az ötödik nyenyere után fanyalogni kezd.

Na, mondom, itt valami nincsen rendben.

Hát nem is volt.

V.

Bizony, hogy csak kiderült lassan: megcsalt az én sellőm egy bálnával. Emlegettem is azt a vén szakállas víziistent, aki miatt ilyen mocsári retyerutyába keveredtem.

Nem volt, mit tenni, összeszedtem a motyóm, aztán iszkiri, vissza a felszínre. Ott kezdődött az igazi haddelhadd!

Lépek egyet, lépek kettőt, kiderül, hogy nem tudok menni. Úgy beletökéletesedtem a víziéletbe, hogy akkor is úsztam, ha mikor víz se volt hozzá.

Most mi lesz?

Nyögök ott a parton, hátha megszánna valaki. Jön is egy fehér cseléd, csak néz rám, máris kezd habarodni. Egyet se szól, csak visz magával.

Brummogok magamban: ebből már csak jó dolog jöhet ki.

Hát jött is, mert kell-e mondani, hogy ezzel is elhetypetyéltem vagy százhusz oldalon keresztül, mivelhogy az átkozott szépségemnél csak az eszem sokabb, amint az még a Nyujork kávéházban is köztudomású.

De ezt már csak egy másik könyvben mesélem el.

A SZŐKE PÁRDUC

*Korszerű detektívregény sok izgalommal
és szerelemmel.*

A Gazdasági Rendőrség regénypályázatán három és fél hónappal
kitüntetett pályamű

Titokzatos látogató

Szimat Hugó, a kiváló mesterdetektív épp egy fasiszta csel-
szövés szálait bogozta, mikor halk kopogtatás hallatszott
az ajtón. Azonnal abbahagyta a bogozást és az íróasztal fiók-
jába süllyesztette a cselszövést, amely ott nyomban szerte-
ágazott. Az ajtó kinyílt és talpig feketébe öltözött közszük-
ségleti cikk surrant be a szobába.

– Cukor vagyok! – mondta édeskés mosollyal.

– Mrs. Christal Cukor! – kiáltotta meglepetten a de-
tektív. Eddig maximum 10 dekát látott együtt a gyönyörű
teremtésből, akinek erényessége közismert volt. Nem igen
lehetett megvásárolni.

– Segítsen rajtam, mester! – könyörgött az asszony ke-
resztbevett kamatlábakkal, úgyhogy kivillant gyönyörű
árfolyama. – Ezt a levelet kaptam.

A detektív ámulva olvasta:

„Asszonyom, amennyiben nem hagy fel szabadforgal-
mi árának rögzítésével, könyörtelenül eltüntetjük.”

A Fekete Egykéz

– Azonnal redakcióba lépünk – mondta Szimat mester határozottan. Ellenfeleink máris sok időt és hivatalnokot vesztegettek. Hopp. Vigyázzon!

Villámgyorsan a padlóra bukott és magával rántotta a nőt is. Két mérgezett közgazdasági nyilatkozat surrant el felettük. A detektív ébersége a biztos unalomtól mentette meg őket.

– Ma délután 4 órakor legyen Harács Hugó Szent István körúti csemegeüzletében! – suttogta Szimat, miközben kituszkolta a nőt. – A jelszó: Csak forintért!

Bűnös maffia

Óriási betűk hirdették a napilapok hasábjain:

„Eltűnt a cukor!”

Az emberek másról se beszéltek, a nagy szenzáció mellett még a Magyar Nemzet aznapi glosszájának értelme is elhomályosult.

– Hát mégis! – mondta a detektív, akinek megjelenése a Harács-féle fűszer- és csemegekereskedésben a szenzáció erejével hatott és nagy tejport vert fel.

– Cukrot szeretnék! – mondta határozott hangon.

A következő pillanatban hasító fájdalmat érzett erszénye táján s rögtön tudta, hogy megvágták. Tehetetlenül kapkodott a kirakati árak után, majd elvesztette eszméletét és a pult alá zuhant. Félig bódultan hallotta a kereskedő gúnyos kacagását:

– Így jár, aki kereskedelemellenes hangulatot csinál!

A pult alatt

Nem tudta meddig feküdt öntudatlanul, arra ébredt, hogy valaki szólítja.

A hang irányába nézett és némi világosságot pillantott meg, nevezetesen a kitűnő napilap harmadik és negyedik oldalát, amelybe Mrs. Christalt csomagolták a lelketlen banditák.

– Ne féljen! – suttogta Christa. – Magát melasszal kábították el. Nem vagyunk egyedül. Itt van a zsír és a liszt is.

A detektív szívdobogva nézte a gyönyörű Christát. A halos veszedelemben felébredt benne az ínyenc.

– Szeretlek, Christa – mondta egyszerűen és legalább 10 dekát lenyalt belőle. Christa a kiszakadt staniclin keresztül mellére borult.

– A tied akarok lenni, Hugó – zokogta – de nem így, titokban, hanem nyíltan, mindenki előtt, hatósági áron, ahogy az tisztességes cukorhoz illik...

Az idillt egy szőrös kéz zavarta meg. Megragadta Christát, de ebben a pillanatban óriási riadalom támadt az üzletben.

– Itt a Gazdasági Rendőrség! – süvítette egy rémült hang. Megmenekültek.

Epilógus

– Látom még? – kérdezte a detektív komoran a gyönyörű Christától, aki két rendőr karján távozni készült.

Christa bólintott.

– Minden hónap elején az élelmiszerjegyek „A” szelvényének megfelelően, terhes és szoptatós anyák részére felemelt mennyiségben – mondta könnyesen és eltűnt.

Szimat Hugó egy könnycseppet törölt ki szeméből.

– Szegény vagyok! – mondta keserűen.

És felvitte lakására az első szacharint, aki útjába akadt.

SZERESSÜK EGYMÁST, GYEREKEK

avagy

A HÜTLENSÉG DIADALA

(A Mafirt pályázatára késve érkezett grandiózus filmszcenárium.)

Első tízezer méter

Polgár Piri, a száztizenhatéves barna kislány épp a hatos villamoson agyonnyomott édesanyját gyászolja, mikor kiderül, hogy a gyász hír valótlannak bizonyult. Édesanyját nem a hatos, hanem a negyvenkilences villamoson nyomták agyon. Pirike örömében elhatározza, hogy nagy mulatást csap: meghallgatja Sulyok Dezső aznapi interpellációját a Házban.

Az utcán megismerkedik Kisgaz Danival, a jóképű földbirtokossal, akinek 80 holdjából mindössze százhuszat hagytak meg a földbirtokrendezés alkalmával, s ezért engesztelhetetlenül gyűlöli a demokráciát. Dani hevesen ostromolja a tapasztalatlan ifjú lánykát, majd elviszi egy ékszerüzletbe, ahol Balogh páter aranyköpéseivel díszített láncot és egyéb népi smukkokat vásárol neki.

Második tízezer méter

Piri régi szerelme, Bolse Viki, az ifjú hídépítő tudomást szerez Dani fondorlatairól. Figyelmezteti a lányt, hogy ne hagyja magát meginterpellálni, mert Dani régi szerelmét, Koa Licit is megcsalta s most nem hajlandó tartásdíjat fi-

zetni szerelmük gyümölcséért, az apátlan-anyátlan kis Sulyok Dezsőért, aki a szabadságpárti árvaházban nő fel a lehető legrosszabb társaságban.

Piri felelősségre vonja Danit, aki azonban megesküszik, hogy a kis Dezsőhöz semmi köze nincs, a gyerekek Paragi az apja, legalább is rá hasonlít. Ezzel szemben megrágalmazza Bolse Vikit, hogy Pirikét államosítani akarja, amit a tapasztalatlan kislány elhisz és felmegy Dani legénylakására.

Harmadik tízezer méter

Kisgaz Dani lakásán. A földbirtokos egyre hevesebben ostromolja Pirit, kezét a derekára teszi, majd a származása után kezd kutatni. A lányban felébred a szemérem. Dulakodni kezdenek. Pirikén elszakad a kabát, fejről leesik a Supka. A csábító már-már leteperi, mikor a kislány felfedezi a szoba sarkában levő Haladást és abból kilenc koffert vág a férfi fejéhez, majd sikoltozva kirohan, anélkül, hogy a tisztaságán Zsolt esett volna.

Utolsó tízezer méter

Piri esküdözik Bolse Vikinek, hogy nem csalta meg, de az ifjú hídépítő nem hisz neki. Kijelenti, hogy többé egy pillért se ad. A lány maga sincs tisztában érzelmeivel, szíve Danihoz, esze Vikihez húzza, de az utóbbiból nagyon kevéssel rendelkezik. A befejező képen két nagy pad jelenik meg a vásznon, ezek közt ül Pirike a földre és vénlány lesz belőle, azaz pártjában marad.

SAJTÓ

ÚJ GENÉZIS

avagy

HOGYAN TEREMTETTE AZ ÚR A DEMOKRATIKUS SAJTÓT

Kezdetben teremté az Úr a koalíciót, a papírhiányt, a Baloghot és a Kállait. És mondá az Úr: minden kezdet nehéz.

És második nap megteremté a Szabadságot, a Szabad Népet, az Új Szót, a Népszavát és a „Ki tud róla” rovatot. És látta az Úr, hogy ez nagyon jó.

És a harmadik napon megteremté az Illyést, a Darvast* és a Szabad Szót. És látta az Úr, hogy ez még mindig nagyon jó.

És a negyedik napon így szólt az Úr: Legyen Világosság. És még a délelőtt folyamán megjelent a Szociáldemokrata Párt délutáni lapja soha nem látott szenzációkkal. És látta az Úr, hogy ez igen jó üzlet.

És az ötödik napon megteremté az Úr a Kossuth Népet. És látta az Úr, hogy ez még mindig jobb a semminél.

És a hatodik napon megalkotta az Úr a Magyar Nemzetet, a Hegedűst, a Parragit és a többi kisebb bolygókat, akik a hirdetések körül keringtek. És látta az Úr, hogy ez már direkt rossz.

És a hetedik napon az Úr megpihent. És amíg aludt, a Balogh dolgozott és még aznap délután megjelent a Kis Újság. És látta az Úr, hogy mindenki csóválja a fejét.

* *Darvas József író-politikus. DL*

És a nyolcadik napon így szólott az Úr: alkossunk he-
tilapokat a magunk nagyobb dicsőségére. És még azon a
napon megjelent a Demokrácia és az Igazság.

És látá az Úr, hogy nem a dicsősége lett nagyobb, ha-
nem a papírhány.

Épp ezért a tizedik napon sürgősen megteremtette az
Új Magyarországot. És mondá az Úr szomorúan: Sej, haj,
Boldizsár!

És a tizenegyedik napon mondá az Úr: nem jó a Ve-
resnek egyedül lenni. És megalkotá számára a Haladást és
a Zsoltot. És nem is sejté az Úr, milyen balhé lesz ebből.

És a tizenkettedik napon mondá az Úr: mondjon vala-
ki egy jó viccet. És lapzártakor megszületett a Ludas Ma-
tyi, és látta az Úr, hogy annak a fele se tréfa.

És a tizenharmadik napon megszületett a Világ, és lát-
ta az Úr, hogy az nagyon nyiszli.

És midőn látta, hogy a koncessziók kiadását az isten-
nek se akarják abbahagyni, örökre visszavonult a sajtó-
ügyek intézésétől.

És ezért van az, hogy az Új Ember című katolikus he-
tilapnak már semmi köze sincs a jó istenhez.*

** A szerző a napi sajtóban is érvényre juttatta antiklerikális világnézetét. Cikkeiben a fakultatív hitoktatás bevezetéséért szállt síkra... ezidőtájt ugyanis a hittan még kötelező tárgy volt. DL*

Glossza a Szabadságból:

Zápor Andor

AZ A BIZONYOS GOMB

Bevallom, engem mindig meglep közellátásunk rendkívülisége, már tudniillik, hogy kívül van minden renden, afféle soron és renden kívüli dísz ez, amit Horthy apánk meg a többi harci marci hordott különböző sátoros estélyeken. Nem is szólnék miatta, instállóm alássan, sőt istállóm alássan, mert néha már lónak érzem magam, aki azonban többet veszít, mint nyerít, lévén csak egyszerű emigráns, s nem holmi nyugalmazott gauleiter, akit addig nyugalmaztak, amíg benyugalmazták a közellátásba, ahol egyébként messzelátóval se lehet burgonyát találni.

De nem erről akarok szölogatni, hanem arról a bizonyos gombról, amely van is, meg nincs is, aszerint, hogy van-e vagy nincs. Most éppen nincs, bizony, könyörgőmalássan, az egész nagy méltóságos Rákóczi-úton egy fiagombot se lehet találni, sőt egy apjagombot se a közellátási miniszter úr jóvoltából, aki úgy megnyomta a gombot, hogy eltűnt vele együtt a tojás is, meg a többi zugehör. Mint ahogy bizonyos tehetséges, bár árjának éppen nem mondható Heine Henrik nevű kollégám írta annak idején:

Kennst du das Land, wo die Zitronen blühen?

Hát nem kennst, bizonyisten, nem kennst, bárhogy szeretném kenni, de nincs kire, tartozván az egész egyedül és

kizárólag a miniszter úrra, aki azonban gombolt egy szép nagyot és e pillanatban a kisebb gombja is nagyobb annál, hogy nyitva van-e az adófizetők slicce.

Szabadjon hozzátennem, hogy ez így megy napról napra.

Kérdés, hogy meddig?

Nahát.

Vezércikkkrészlet a Magyar Nemzetből:

Parragi György

NIHILISZTIKUS ANARCHIA

Ma már egyre világosabbá válik a józan polgár, vagy – ahogy az angol mondja – az intelligent burger – előtt, hogy Hitler alapjában véve (totális és globális vonatkozásban egyaránt) egész csomó helytelen dolgot művelt. Az európai eszmélésnek ez a neue renaissance-ja, újjászületése csak azokat lepheti meg, akik figyelmen kívül hagyják, hogy ez a kontinens mindig élen járt az Igazságban és a Haladásban és sem Nyugatról nem kapott, sem Keletből nem kért. Az író, a művész, a tudós, a zenész, a borbély, a fodrász, a hentes, a kolbász, a búr a búr a búrkalappal mind tudták, hogy hova tartoznak. Hogy csak a hazai történelemből említsünk példákat: Szent István és Mátyás, Endre és Johanna, Zsigmond és a pápa mind ugyanannak az ábeli embereszménynek legintranzigensebb letéteményesei. És a nagy festők: Iványi és Grünwald, Rippli és Rónai, Kulcsár és Huppert sem maradnak el az írók mögött, az ő spaletájukon is hiányzik az a szín, amit ma – kissé talán cinikusan, de a szerencsétlen haza feletti őszinte pompes de funebres-el – cinóbervörösnek neveznek.

Más kérdés, hogy a nehézipar államosítása ilyen általános világauspiciumok mellett időszerűnek mondható-e. Nem ok nélkül mondta annak idején az idősebb Cromwell

az ifjú Dumas-nak, mikor a demokratikus nők legutóbbi asszonytüntetését tette szóvá: The his publicity of poty, azaz Európában csakis a tőkés termelésnek lehet jövője.

(Folytatása a 2., 4., 6. és 8. oldalon.)

Egészségügyi cikk bárhonnan:

Weninger Antal

NEUROTIKUS MEGBETEGEDÉSEK

Olvasóim közül egyre többen panaszkodnak, hogy decemberben fürödni nem jó. Feltétlen ideges neurózis van jelen, mint azt az alábbi eset is bizonyítja.

Péterke tizenkét éves, feltűnően nagy oldalszakállt viselő kislány. Anyja előadása szerint sétái alkalmával feltűnően sántít. A hozzá közeledő idegorvost „menjen maga marha pszichológus!” kiáltással löki el magától.

Mindenekelőtt a gyermek bizalmát kell megnyernünk, épp ezért előre kérjük a honoráriumot, hadd lássa, hogy tévedett, mégse vagyunk olyan marhák. A gyerek lassan meg is nyugszik, kérdéseimre elmondja, hogy felsőbb iskoláit a piaristáknál végezte, a világháborúban mint szakaszvezető vett részt és mindig utálta a sárgarépat. Felbátorodva mind közlékenyebb lesz, megmutatja kislánya fényképét és elszavalja Petőfi Sándor „Anyám tyúkjá” című költeményét.

Nem kétséges, hogy a gyerek sántítását úgynevezett másodlagos (secundair) gátlások idézték elő. Erről kétségtelenül meg is győződöm, egy pillantást vetve a gyerek cipőire, melyeket anyja fordítva adott lábára. A cipők átcserélése után a gyerek jóval könnyebben mozog, kezét csókol s anyja szoknyájába kapaszkodva biztos léptekkel távozik.

Ez az eset tipikus példája a Nadler által is említett cipőfordítottsági komplexumnak (Umgekehrtschuhgefühl). Azzal, hogy a cipőket helyesen húztuk a fiú lábára, megszabadítottuk gátlásaitól és a társadalom hasznos tagjává tettük. Ma tekintélyes kereskedő Balassagyarmaton és rendszeresen olvassa a Magyar Nemzetet.

Nyáron rövidujjú inget viseljük és ne sokat gargalizáljunk.

A Haladás ön- és közírója:

Prónai Mihály András

LEVÉL A HERCEGPRÍMÁSHOZ

Monszinyor, bocsásson meg a fiatalembernek, ki e sorokat írja, mintegy sietve és hajadonfővel, bocsásson meg a vakmerő és szokatlan szárnyalásért, de ama gombaszögik és herceghek óta, kiket legutóbbi soraim súroltak (mert nyelvén él a nemzet s ha szép a szárnyalás, hát nyalni szárny nélkül is lehet s – tut rezervé – épp ez bizonyítja, hogy költő lennék, vagy mi a nyavalyek) öszentséged sem kerülheti el, hogy nyelvem hegyére vegyem, már csak a szárnyalás mián is.

De miért is ne folytathatnám sorozatos melléfogdosásaimat azon, ki – prímusz inter báresz – midőn az ország (e more pátria) hallgatott, elsőnek emelte fel szavát az üldözöttek védelmében fajra és felekezetre való tekintet nélkül (méltóztatik ezt érteni?) mindössze ahhoz ragaszkodván, hogy tényleg és de facto nyilasok legyenek. S ki szárnyalhatna ez ügyben, ha nem én, kinek gall eredetét egyre nehezebb kétségbe vonni.

Ezt, csak ennyit akartam én, Monszenyőr, én, a Prónay, a Mihály, az András, ki nevek dolgában úgy lett eleresztve, hogy a Kincses Kalendárium is megirigyelhetné s ki nem szeretné, ha levele hízelgésnek tűnne, mikor tényleg az. Le kok e malad – a kakas beteg, mondta nekem a

nagy Viktor, aki féligmeddig Hugó volt (s higgye el, Mon-
zsinór, nem az én hibámból), ezt mondta ő NEKEM, s
engedtessék meg úgy érzenem, hogy huszonöt pásztorbo-
tot érdemeltem volna, ha ez üzenetről jelt nem adok.

S e jelben hadd maradjunk továbbra is Pfüméltóságod-
nak morganatikus házasságából származó lelkigyermekai:

*a Prónay,
a Mihály
és a kis Andris.*

Sirályhegyi Pál

ÉN PÉLDÁUL ÉLETBEN MARADTAM

(A Képes Füttyülő szenzációkban bővelkedő riportregénye.)

Az előzmények rövid tartalma: Szerző leteszi az érettségét és huszonöt évig mindenfélét csinál. Megismerkedik Sörös Adával és megalakul a Népszövetség. Kitör a második világháború. Szerzőt több más egyénnel munkaszolgálatra viszik, aki nem akar menni, annak szétverik a fejét.

76. folytatás

Itt Izbugyafalván aránylag jó dolgunk volt, egy hegyet kellett a zsebkendőnknek a négy sarkában elhordani, de lehetett beteget jelenteni és nem is mindig lőttek agyon érte.

Az én zsebkendőm aránylag hamar szétszakadt, szerencsére ott volt a kis Fischer Pestről, akinek bukméker irodája van és mindig a kezébe fújja az orrát, úgyhogy a munka vígan ment tovább.

Később még jobb dolgom lett, mert angolul tudó krumplipucolókat kerestek, így bekerültem a konyhába, ahol annyi forróvizet ihattam, amennyi belémfért.

Egy nap éppen krumplit pucoltunk az udvaron, mellettem a vörös Buchsbaum állt, mire rögtön tudtam, hogy nem lesz jó vége a dolognak. Jött is egy hosszú nyilas, aki részeg volt és két sorozatot engedett belénk a géppiszto-

lyából, de csak négyet talált el, úgyhogy mi többiek nyugodtan folytattuk a krumplipucolást.

Közben folyton azon töprengtem, mi közöm nekem ehhez az egészhez, meg is kérdeztem az egyik németül tudó SS katonát, de a testvér rossz hangulatban volt és febevert a puskatussal, szerencsére nem engem talált el, hanem a Buchsbaumot, másfél órát kínlódtunk a temetésével.

Ettől eltekintve tűrhetően éreztük magunkat, hosszú leveleket írtam Adának, aki megígérte, hogy rövidesen vége lesz az egész vacaknak, aminek nagyon örültem volna, mert az egész haláltáborban nem volt egy hely, ahol tűrhető feketét lehetett volna kapni.

Persze nem sokáig éltük világunkat, rövidesen mindnyájunkat felpakkoltak és elvittek Mauthausenbe, ahol lényegesen rosszabb dolgunk volt.

Cseppet se voltam elragadtatva.

Egy homokbányát kellett odébbtolnunk, de lassan ment, mert rendszerint beomlott az egész és maga alá temetett minket, aki aztán életben maradt, azt az SS-ek lőtték agyon.

Fárasztó dolog volt.

Én mindig csak úgy csináltam, mintha tolnék, a beomlás után pedig elugrottam, úgyhogy továbbra is megkaptam a napi dupla lucerna adagomat.

Volt egy baromi külsejű katona, akinek a mániája volt az ember hátából szíjat hasítani. Ettől kértem kölcsön szíjat, mert úgy lefogytam, hogy a nadrágomat napok óta kézzel tartottam.

Csodálatosképpen nem vert agyon, hanem megkérdezte, pesti vagyok-e? Mondtam igen és megkérdeztem, ismeri-e Sörös Adát, a kitűnő színésznőt? Megígérte, hogy ha hazamegy Berlinbe, lead a szíjasok lapjába egy komünikét.

Ezután néhány napig ágyúval lőttek minket, de ezek már a mieink voltak, úgyhogy minden különösebb aggály nélkül hallgattuk őket.

Így bizony, drága Icukám és a héten láttam a Fővárosi Operettben a Bűvös Köpenyt, ami valami színdarab és a Királyhegyi írta és játszik benne egy isteni vörös színésznő, Sörös Adának hívják, Icukám, okvetlen nézd meg, mert ilyen még nem volt, Gyöngy Pál szerezte a zenéjét, aki csupa melódia.

Éljen Sörös Ada!

Újjáépítési riport:

ÚJABB ÓRIÁSI REFORMOK A BESZKÁRTNÁL!

Budapest legnépszerűbb közintézménye, a Beszkárt rövid másfél esztendő alatt meghódította a fővárost, egész Budapest a lábai előtt hever. Munkatársunk megszakítva heverését, felkereste Kis Szakaszi Péter tanácsnokot, aki a Beszkártnál a tarifaemelés és egyéb bűnügyeket irányítja.

– A térképes jegyek nagy sikere – mondotta – arra készítet bennünket, hogy a megkezdett úton haladva egy új jegytípust vezessünk be:

Kogutowicz Manó nagy világtalaszát,

melyet az utas hóna alatt köteles hordani és kívánatra a kalauznak felmutatni. Ez a jegy 40 forintba kerül majd, ami

*első hallásra kissé soknak tűnik, de korlátlan
utazásra jogosít*

a közlekedési útvonalon egész a közlekedésiig, a tengereken való egyszeri átszállással. Kalauzainkat utasítottuk, hogy a „Szabad a jegyet?” felszólítás helyett a „Mi a manót?” használják, ami részint Kogutowitzra emlékeztet, részint demokratikusabban hangzik.

– Más nem tetszett kitalálni? – kérdezzük szívdobogva.

– Dehogynem. A visszaélések megszüntetése végett bevezetjük az úgynevezett utcajegyeket. Lesz például Rákóczi-úti jegy, ami az egész Rákóczi-úton való utazásra joga-

sít és 90 fillér helyett mindössze 89-be kerül. Ezt a kedvezményt azonban csak azok vehetik igénybe, akik

*igazolni tudják, hogy a Guttman-sarkon laknak
és résztvettek az ellenállási mozgalomban.*

Tervezünk továbbá egy jegytípust, amely az egyik oldalon való felszállásra és a másik oldalon való leszállásra jogosít, amennyiben az utas mindezt 20 másodperc alatt le tudja bonyolítani és nem volt valami fasiszta egyesület tagja. Ily módon a baleseteket is kiküszöböljük, mert

*nem a villamos megy keresztül az utason, hanem
az utas a villamoson.*

Ez a jegy csak 88 fillérbe fog kerülni.

Megtudjuk még, hogy lesz ütközőjegy, ami egyrészt az ütközőkön való utazásra, másrészt heti egy összeütközésre jogosít és mindössze 87 fillérbe kerül. Kérdeztünk valamit még, de az egyik jelenlévő kalauz a sípjába fújt, amitől a főtanácsos úr rögtön megindult és így az interjú egy része lemaradt róla.

Monstre népítélet Mátészalkán!

MIÉRT KELLETT MEGHALNIA GACSAJ PESTÁNAK?

Mit mond az özvegy? – Az egész város gyászban van!

Az Igazság saját bértől csepegő tudósítójától

Mátészalka kis mezőváros a nagy magyar Alföld kellős közepén. Lakói főleg földműveléssel és rettegéssel foglalkoznak, ahogy itt rettegnek, nem retteg úgy senki. A városka valaha

*negyvenezer lelket számlált, de a véres események
hatása alatt ezt is abbahagyta.*

Nézem a falusi ornamentikájú, népítélettel szegélyezett kis falusi házacskákat s egyre azon töprengek, mért kellett meghalnia Gacsaj Pestának, a helybeli lópatkoló üzem kisgazdapárti érzelmeiről ismert cégvezetőjének? Miféle rejtély lappang itt a háttérben?

Nézem a meggyötört arcú embereket, akik legfeljebb kettesével-hármasával merészkednek ki az utcára,

a legritkább esetek közé

tartozik, hogy mind a negyvenezer ember egyszerre vonuljon fel. Teljes a rémület. Mátészalkán mindenki fél, egész vagy negyed.

Szóba ereszkedem a vacogó falusiakkal, akik kérésemre abbahagyják a szenvedést és készséggel állnak rendelkezésemre.

Jó fiú volt a Pesta...

– Jó fiú volt a Pesta – mondja az egyik szálas magyar, zavartan forgatva őszbecsavarodó kalapját. – Nem politizált az sohasem. Már Ukrajnában is pártállás nélkül verte agyon a munkaszolgálatosokat.

Riadtan néz körül, szinte hangtalanul suttogja:

– De a termés jó lesz az idén.

Képtelen vagyok többet kiszedni belőle. Az öregnek sürgős munkája akad, be kell takarítania az aznapi rettegést.

Az anya

Hajlott hátú kis öregasszony áll előttem, özvegy Gacsaj Áronné köz- és váltóügyvéd, a független matrónák helybeli csoportjának háznagya. Fiáról érdeklődöm.

– Még vasárnap délután – mondja sírástól elcsukló hangon – még vasárnap délután maga járt a lány után.

A lány, Gacsaj morganatikus házasságából származó menyasszonya veszi át a szót, szemébe húzva könnyfátyolos kalapját.

– Mondta neki az anyja – rebegi halkan – mondta neki az anyja, Pesta fiam jer haza, Pesta fiam jer haza...

Szegény lány fájdalomában süketnek néz és mindent kétszer mond. Zokogva folytatja.

– Nem megyek én még haza – válaszolta a Pesta, mert tetszik tudni, az utóbbi időben nagyon rezignált volt. Tudta, hogy az életére törnek. Hol egy üstökös súrolta a gallérját, hol meg farbarugták. Azért mondta: nem me-

gyek én még haza, vérbe gázolok még ma, vérbe gázolok még ma. Ezt is Ukrajnában szokta meg, ezt a gázolást.

– Érezte az én szegény fiam, hogy valami balhé lesz! – jajdul fel az özvegy.

Lassan kibontakozik előttem az egész fájdalmas magyar tragédia.

*Gacsajnak hazafelé mentében rézfokos volt a fejében
és duplakés a szívében. Egyéb értéktárgyat nem
találtak nála.*

A meggyötört szívű anya képtelen volt tovább folytatni és több strófa nekem se jut az eszembe. Hogy valamennyire megnyugtassam, átmegyek vele egy másik népdalba.

Ki a felelős?

Ezek után önként adódik a kérdés: ki felelős a Mátészalkán történetekért? Sürgős vizsgálatot kérünk, a két munkáspárt azonnali felosztatását, új belügyminisztert és a jegyrendszert azonnali megszüntetését.

Jogrendet akarunk, erős központi tejcarnokkal! Olvasóinkat pedig felkérjük, hogy tömegindulatok esetén a jövőben is keressék fel népítelest specialistánkat. Szaktanács és rettegés minden este hattól nyolcig.

Az Áron és Zoli című színházi lapból:

SZÍNHÁZI TARKA MARHA

Művészeti hírek a Világ minden tájáról

Ősztől kezdve stúdióelőadásokat rendez színházában Korong Kelemen, a kitűnő színigazgató. Az üzleti szempont teljes mellőzésével hazai és külföldi irodalmunk remekeit adatná elő színművészetünk élgárdájával. Elsőnek Pácz György „Blauné, magának ikrei vannak?” című operettje kerül színre Alfonzó mesterrel a főszerepben.

A hosszabb ideje köszönő viszonyban levő primadonna és bonviván családi örömök elé néznek. A gyermek neve Tamás lesz, apja pedig egyik, az utóbbi időben igen sűrűn szereplő bőrgyáros.

Magyar írók külföldi sikereiről érkeznek hírek. Az elmúlt hónapokban hosszabb ideig futottak a newyorki Broadwayn Molnár Ferenc, Bús Fekete László és Lengyel Menyhért. Később lassítottak, majd lépésben ballagtak tovább.

Kellemetlen meglepetés érte Pintyőke Pannit, a fiatal színészgeneráció egyik legtehetségesebb tagját. A Sybill nagyjátékának éneklése közben nyílt színen kiesett a fogsora.

Hála a művésznő hallatlan rutinjának, a közönség mit sem vett észre, mert Pintyőkének előzőleg se lehetett hallani a hangját.

Napok óta szomorú a rózsaszín melltartójáról közismert naiva. Az általa rendezett gyerekzsúron kedvenc unokája laktanyafogság miatt nem jelenhetett meg. A művésznőt az ottevő ezredes reggelig is alig tudta megvigasztalni.

Utópisztikus riport

MÁHOZ 50 ÉVRE

*Nagy vita a főváros közlekedési albizottságában.
A Kommunista Párt a térképes rakétajegyek megszüntetését
követeli. – Miért zsúfolt a 6-os rakéta.*

A főváros közlekedési albizottságában kedden délelőtt a Beszkárt (Budapest Szféraközi Közlekedési Rakéta Társaság) ügyeit tették szóvá. Legtöbb panasz a térképes rakétajegyek miatt hangzott el. Rámenős Péter kommunista városatyá kifogásolta, hogy

*a dolgozók csak a munkahelyükből legközelebb eső
bolygó útvonalán utazhatnak.*

Ha valamelyik munkás tehát pillanatnyilag a Mars kötélekében dolgozik és hazafelé útba akarja ejteni a Nagymedvét, új jegyet köteles váltani, ami a 2 filléres jegyárak mellett horribilis kiadást jelent.

Kővágó polgármester bejelentette, hogy a zsúfoltság megszüntetése végett rövidesen új járatot vezetnek be.

*Az új rakéta a Széll Kálmán térről indul. További útvonala:
Kisfuvaros-utca, Augusztá telep, Ráktérítő, Göncöl-szekér,
majd a Tejúton áthaladva befut a Hold-utcai remízbe.*

A javaslatot az összes városatyák és városanyák magukévá tették.

A Kiszgazdapárt szónokai a közbiztonság kérdését tették szóvá. Egyes bolygók rosszul vannak megvilágítva, a Mars-on este 10 után életveszélyes a közlekedés. Követelték, hogy amelyik rendőr múltjában

napfoltokat észlelnek,

azt azonnal váltsák le, és helyükbe megbízható kiszgazdapárti rendőröket alkalmazzanak, mert ilyenek

rengetegen vannak a Holdban.

Schlachta Margit a Vénusz ügyében interpellált, szerinte túl sokan vannak rajta, ami nem egyeztethető össze a keresztény erkölcsökkel. Kérte a zsúfoltság megszüntetését és az égitestek fokozatos kímélését, hogy a családi szűzhely ki ne híljon.

A bizottság Schlachtát sem egészében, sem részleteiben nem fogadta el. Több bolygó nem lévén, az ülést bezárták.

SZÉPLELKEK A FALUN

1.

*Gödör Benő lírai költő levele az „Irodalom és Vidéke”
szerkesztőjéhez*

Drága öregem!

Három hete járom a falvakat a „Széplelkek” című irodalmi társasággal. Verést aránylag még keveset kaptunk, inkább a közöny az, ami rosszul esik. Kárászrecsegén kisebb afférunk volt: Szilaj Tivadart összerugdalta a közönség, mert „Arccal differenciált lelkiségességem felé” című tanulmányát több mint másfél óráig olvasta fel.

Nem kell ide kultúra, öregem. Ahogy Ady Endre megírta: ha a bevételre nézünk, eltemetjük rögtön a nótát, és káromkodunk, mint a kocsisok. Eddig egyedül Izbugyafalván volt komoly sikerünk: tizennyolc tojást adtak össze, csak arra kértek, hogy lehetőleg ne tartsuk meg az előadást.

Remete Rezső, az esztéta mesélte, hogy Bivalynaszádon félrehívta őt az egyik paraszt és megkérdezte, hogy hülye vagyok-e? Ezt a feltevést arra alapította, hogy egyik versemet franciául olvastam fel.

Nagyon kérlek, hogy a mellékelt kis cikket ad le lapodban. Addig is, míg az Edisonban újra együtt ülünk, szeretettel ölel a magyar ugaron kallódó

Benőd

A falu és a város egymásra találásának jegyében járja az országot az a kicsiny írócsoport, amely „Széplelkek” címen hordozza körül a falvakban a kultúrát, mint a véres kardot. Mindenütt szeretet és öröm övezi ezen kis irodalmi rohammunkás gárdát.

A bivalynaszádi jólsikerült matinén Gödör Benő különösen a „Lelked a lelkemen áll vagy bukik” című versével aratott frenetikus sikert. Szilaj Tivadart, a kitűnő filozófust a közönség a szó szoros értelmében szétszedte majd összerakta.

Remete Rezső „Élet- és akarattengések Babits költészetében” című tanulmányából végre a bivalynaszádiak is az igazi Babitsot ismerték meg. Gödörné Árok Amália Walt Whitman néhány megzenésített szabadversét énekelte nyenyere kísérettel. Végül igen nagy sikere volt Rőf Elemér „Tairoff és a kubista színház” című előadásának, amelyet főleg a helybeli munkásszínjátszók hallgattak őszinte megörökönyödéssel.

Nem kétes, hogy a falunak ezek után meg lesz a maga kialakult véleménye a metafizikáról, a kubista színházról, Gödör Benőről és Árok Amáliáról. Addig nem érheti baj demokráciánkat, míg Árok is van, Gödör is van.

Karácsonyi riport

MIT HOZOTT A JÉZUSKA?

Látogatás a legrakoncátlanabb pesti nebulóknál

Vajon mit hoz a rossz gyerekeknek a Jézuska? Erre szeretnék feleletet kapni, midőn ezen a szép csillagfényes, fenyőgallyas estén útnak indulok, hogy felkeressem a legtöbbet rendetlenkedő pesti gyerekeket. Első utam

Hegedűs Gyuszikához

vezet. Meg kell hagyni, a Jézuska kitett magáért. Gyuszika négyoldalas fizetett interjút kapott, igazi cassa scontóval és akkora pausáléval, hogy egy felnőtt is megirigyelhetné. Gyuszika boldog, sorra járja a vendégeket és mindegyik megcsodálja vadonatúj kommunikéjét.

Utána

Balogh Pistikét

kerestük fel. Pistike rendkívül értelmes dundi kisgyerek, s noha mindössze negyvenhárom éves, annyi esze van, hogy papnak is elmehetne, ahelyett, hogy a miniszterelnökségen államtitkárkodik. Igazi fúrót kapott, amire nagyon büszke. Lehetetlen nevetés nélkül megállani, amint fel-alá járkál és felnőtt arckifejezéssel mondja:

„Moszt medet ész medfujom a koajiciót...”

Sulyok Dezsőkének

kistestvérkét hozott a Jézuska, Peyer Karcsinak hívják az újszülöttet, kicsit nagy a feje és hosszú memoranduma van, egyébként azonban olyan, mint más normális csecsemő. Dezsőke egyéb harci játékokat is kapott, alig lehet vele bírni. Egész este masírozik és zászlót bont.

Szegény kis

Parragi Gyurkának

szegényes karácsonya van: saját összegyűjtött vezércikkeit kapta meg Varga Béla bácsitól egy összerakható miniatűr ezeréves magyar életformával, amin azonban az angyalka se tudott eligazodni. Gyurika ráadásul hasraesett egyik túl hosszú vezércikkében és elrepedt a vadonatúj expozéja. Szerencsére ott a jó Stühmer Zizi néni, aki két szaloncukrot ad a síró kisfiúnak önköltségi áron.

Végezetül a kis

Drozdy Győzőkéhez

látogatunk el, aki új mentelmi jogot kapott, arra az esetre, ha a régít netán felfüggesztenék, ezenkívül egy részletes kimutatást az Elhagyott Javak Kormánybiztosságától, továbbá Kossa István dedikált fényképét. Győzőke sír a meghatottságtól, boldog kis arcán végigcsurognak maszatos könyvei.

Mint látható, a kis nebulók nem panaszkodhatnak. Érdemes volt nekik egész évben rossznak lenni.

Egy interpellációs nap a sajtó tükrében

avagy

MINDEN CIGÁNY A MAGA LOVÁT DICSÉRI

S z a b a d N é p:

Egyetlen faluban se legyen a jövőben reakciós iskolaszolga!

Zsúfolt padsorok előtt indult a keddi nap interpellációs ülése. Feszült érdeklődés közepette Losonczy Géza, a Magyar Kommunista Párt vezérszónoka emelkedett szólásra.

Losonczy Géza elvtárs (MKP) mindenek előtt a tanítók nehéz helyzetét tette szóvá. Indítványozta, hogy a dolgozatjavítás megkönnyítése céljából a diákok helyesírási hibáikat lehetőleg a minimumra korlátozzák, ami legkönnyebben a MaDISz helyi szervezetein keresztül bonyolítható le. Vidéken még mindig túl sok a reakciós iskolaszolga, épp ezért a „szolga” megjelölés eltörlését kéri, amely egyébként sem egyeztethető össze a demokrácia szellemével. Követelte a pedagógusok fizetésének rendezését, mihelyt az ország vagy a pedagógusok (Egy hang a Szabadság-pártból: Talán demagógusok!) abban a helyzetben lesznek (Sulyok Dezső: Talán esznek! Nagy zaj a baloldalon) hogy és mint.

(Losonczy elvtárs beszédét a Ház jó egynéhány oldalán megtapsolták.)

Népszava:

*A szociáldemokrata esernyőkészítők tudni fogják
a kötelességüket!*

A parlament keddi napja a szociáldemokrácia jegyében folyt le. Pártunk legrégibb harcosa, Buchinger Manó elvtárs (SzDP) mondott nagyhatású és a kontinens minden pontján érezhető beszédet.

Leszögezte, hogy a Szociáldemokrata Párt nem akar semmi rosszat, ami a nemzet szempontjából káros volna. A Szociáldemokrata Párt csak jót akar, ami a nemzet szempontjából feltétlen hasznos. Vannak egyesek, akik rosszat akarnak, ezek azonban nem a Szociáldemokrata Pártban keresendők. A Szociáldemokrata Pártban csak azok keresendők, akik jót akarnak. Ez ügyben számítunk a keleti, a nyugati, az északkeleti és dél nyugati demokráciákra. Esernyőt csak az készíthessen, aki a múltban is kellő mennyiségű halcsontnak adta tanújelét.

Buchinger elvtárs beszédét a Ház minden oldalán (a Kisgazdáknál is) megtapsolták.

Magyar Nemzet:

Az életformát nem adjuk oda a formaéletért!

A parlament keddi interpellációs napján Balogh István (FKGP) mondott emelkedett hangú és mindvégig hosszú beszédet.

– Ebben az országban – mondotta – Rákóczi, Kossuth és Nagybercsényi Miklós országában mindig boldog volt a magyar, ha hű maradt a szentistváni állameszményhez és nem jött közbe valami. Mondhatják egyesek, hogy úgy vagy így, én állítani merem, hogy senem így, senem úgy,

hanem ahogy az ezeréves magyar föld lelke azt gépbe diktálja.

Balogh István ezek után köszönetet mondott a Baloldali Blokknak az újjáépítés terén elért eredményekért, majd megállapította, hogy a kommunistákkal, szociáldemokratákkal és parasztpártiakkal nem lehet együttműködni. Beszéde után negyvenkét kisgazda képviselő minden nagyobb nehézség nélkül vállára emelte.

S z a b a d S z ó :

*Belterjes szecskagazdálkodás nélkül nem lehet
országot építeni!*

A keddi ülésen több más felszólalás után Erdei Ferenc (NPP) hatalmas beszédben utalt a már-már katasztrofálissá váló szecskapestisre, amely elsősorban az új, újabb és legújabb gazdákat sújtja. Beszért a méhrajzás körül észlelhető visszasságokról és indítványozta az egytagban levő cséplőgépek haladéktalan fölosztását. Statisztikai adatokkal bizonyította, hogy a Nemzeti Parasztpárt nem az ország legnagyobb pártja, ennek ellenére az ünőképzés további halogatása könnyen végzetessé válhat.

Erdei Ferenc beszédét a képviselők pártülésre való tekintet nélkül lelkes csendben és igen kényelmesen ülve hallgatták végig.

A H o l n a p :

Óriási Szabadság-párti siker a Parlamentben.

A keddi interpellációs napon a különböző pártok képviselői beszéltek össze-vissza.

A Szabadságpárt részéről több fontos belebeszélés hangzott el, Sulyok Dezső maga háromszor kiáltotta el magát, amit a Ház egyhangúlag tudomásul vett.

Holnap, a külügyi költségvetés vitájában pártunk vezérszónoka, Schlachta Margit mondja el aggszűzbeszédét.

Világ-szenzáció!

EGY ÁMOKFUTÓ FÉNYES NAPPAL HAZÁIG
KERGETTE A VILÁG MUNKATÁRSÁT

A fővárosban egyre sűrűbben ismétlődő ámokfutások ráirányítják a figyelmet erre a kellőképpen nem méltányolt iparágra. Munkatársunk felkereste dr. Zwekkedli Jenő köz- és ámokfutót, az Ámokfutók Szabad Szakszervezetének alelnökét, aki készséggel állott és futott rendelkezésére.

Anyám, az ámok nem hazudnak

Dr. Zwekkedli Jenő középtermetű ámokfutó, elismert szaktekintély, főként rövidtávon. Ma már nemigen futkos, inkább a fiatal generációt oktatja.

– Egyesületünknek mintegy kétezeröttszáz működő tagja van – mondja büszkén –, akik a főváros forgalmasabb útvonalain szaladgálnak, mint a bolondok.

– Ki lehet ámokfutó? – tesszük fel a kérdést.

– Bárki – hangzik a válasz –, aki tizenhatodik életévét betöltötte és igazolni tudja, hogy hol késel az éji homályban, bár a késelést illetően nem ragaszkodunk az éjszakai órákhoz.

Sok a kontár

– A tagfelvételt egyébként megszigorítjuk, – folytatja – mert szakmánkban igen sok a kontár. Vannak, akik csak

futnak, de nem ölnek, ismét mások ölnek ugyan, de nem futnak, holott a jó ámokfutónak mindenhez értenie kell.

– Legközelebbi tervek?

– Kollektív szerződés készül. Nyolc óra futás, nyolc óra késelés, nyolc óra összeroskadás, ami összesen huszon-négy órai szórakozást jelent, mert öntudatos ámokfutónak öröm a munka.

Zwekkedli dr. még bemutatja két kisgyermekét, a négy éves Matildot és a két éves Zalánkát, akik ábrándos vérbenforgó szemekkel kíváncsian szemlélik az újságíró. Ők a jövő ámokfutói.

– Írja meg a bácsi – mondja Zalánka tajtékos szájjal –, hogy futni még nemigen tudok, de az üvöltés már egészen jól megy.

Búcsút veszek Zwekkedli Jenőtől, aki előzékenyen egészen hazáig kerget. Még látom, amint összeroskad, aztán homályba vész markáns bicskája.

Fejezetek a demokratikus Ó-testamentumból

KÁIN ÉS ÁBEL

1. Ábel meggyilkolása kiderül

Élt pedig azidőtájt Elő-Ázsiában egy Káin nevű képviselő, ki is alelnöke volt a Független Kisgazda Párt mezopotámiai szervezetének. És mivel telve vala nyájassággal, a párt megáldotta őt tagdíjakkal és megsokszorozta panamáit.

És egy napon megírák a helybeli lapok, hogy eme Káin sok-sok évvel azelőtt meggyilkola egy Ábel nevű munkaszolgálatost és kiigényelé az ő lakását, minden ingóságával együtt.

És Káin ezen igen elszomorodott vala az ő szívében és gyalázni kezdte a demokráciát, mondván:

Vajon nem vettem-é részt az ellenállási mozgalomban?

És megszaggatá Ábel köntösét, melyet már két éve viselt, mivelhogy igen jó szövetből készült vala.

2. Káint kizárják a pártból

És midőn már a verebek is csiripelték vala Ábel meggyilkolását és Káin is több ízben beismerte azt, a párt szörnyű haragra gerjedt, mondván: Kizárunk téged, mivelhogy ügyetlen valál, és hogy jövendesz te ahhoz, hogy minket blamálj?

És még aznap kizárták Káint és a Magyar Nemzet ezt megírta vala.

És mindenki látta, hogy csoda történt, mivelhogy ingyen írta meg.

3. Káin mentelmi jogát felfüggesztik

És eltele közben két hét és két fertály elseje és Káin még mindig szabadlábon vala, mivelhogy erős maradt mentelmében és megvédte őt az ő joga.

És midőn már az a veszély fenyegetett, hogy az egész ügy elévül vala, összeült a bizottság, mondván:

Mi lenne, ha felfüggesztenők az ő mentelmi jogát?

És még aznapon nagy vihar támadt a parlamentben és szörnyű villámok cikáztak a Szabadság hasábjain. És megnyíltak a Kis Újság csatornái és esni kezdett a nívó két hét és hat napig egyfolytában.

És felfüggesztették Káin jogának mentelmét és mondá a NOT:

Káin hol vagy?

És mondá Káin:

Párizsban vagyok, uram, mivelhogy a Vidovics elküldé az ő autóját és áldottak az én lábaim, amelyek olajra léptek.

És ezzel be is fejeződött vala a nagy tisztogató, mivelhogy az egész igazságszolgáltatás ott állt megfürödve.

Pesti népdal

A MI KICSI HÁZUNK

A mi kis házunknak nincs meg csak a váza,
Pesten mégis ez a falu legszebb háza,
itt-ott alacsony tán, de magas a bére,
kicsi háziuram gyönyörűségére.

A mi kis házunkban boldogság tanyázik,
tűzről pattant tetőnk rendszerint beázik,
örül az aprónép, mert gyermekem hat van,
gyönyörködnek mind a hulló vakolatban.

A mi kicsi házunk nem egy központi lak,
azt mesélték róla, fűtik központilag,
kicsi asszonykámnak nincsen szene, fája,
pöröl is naphosszat az a fene szája.

A mi kicsi házunk nincsen üvegezve,
takaros papír van mindenütt szegezve,
holdas téli estén beszáll a madárka,
rozsmaringos vécénk kicsiny ablakába.

A mi kicsi házunk aranyos kis fészek,
csárdás tetejére meghatottan nézek,
aggódom is érte, nincs napom, se éjem,
s ha egyszer összedől, én azt túl nem élem.

A SLÁGER

(Bár a háború végeztével lokáljaink is alaposan felszabadultak, egyre kevesebb az igazán jó és korszerű sláger. Mért hallgatnak a slágerszövegírók? – kérdezzük, s hogy mi is hozzájáruljunk valamivel Pest éjszakai életének újjáépítéséhez, swinget és svungot vettünk és bemutatjuk az első mintadarabot. A fordítás, utánnyomás és hányinger jogát fenntartjuk.)

ELÉG VOLT, ASSZONYOM!

(Sag' schon, madám!)

Magyar szöveg:
Kalász Rudolf

Zene:
Reisemann Mihály

Mikor Budán, éjfél után
halkan leszáll az árfolyam,
annyi a nép, mint a szemét,
annyi és éppen olyan,
a kicsi bár jaj tele már,
nőben barna a zsáner
s ahogy kiszáll, tangót riszál
a délceg börziáner,
ha nő a ceh, azt mondja eh,
túl kicsi még ez a lista,
kacagva veszt s egy dalba kezd
száz ifjú panamista:

Refrain:

Elég volt, asszonyom,
a dollár, amit küldött,
pezsgő lesz vacsoránk,
naná, majd holmi sülttök,
nőben a legszebb még
a pesti rassz, hiába,
remélem benne lesz
egy jó kis esti razziába,
ne féljen, kicsikém,
ha ügye rosszul áll is,
senora, mondja már,
akad nekünk egy jó fiskális.
Hát simítsa meg lágyan rőt hajam,
hisz maga drágább nékem, mint a tört arany,
ha érzi kis kezét,
jaj, megremeg a tarkó,
senora, szép az éj
s oly messze még a Markó.

